National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1669.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 60 (3173) XXXIV aastakäik

Teisipäeval, 13. augustil 1985 — Tuesday, August 13, 1985

Üksiknumbri hind 70 senti

Balti Rahu- ja Vabadusristlejad Helsingi tänaval koduriikidele vabadust nõudmas.

„Njet, njet Sovjet!"

Helsingi meeleavaldus Soome ajalehtedes

„Njet, njet Sovjet!" hüüdsid „Baltic Star" laeval Soome saabunud demonstreerijad oma lööklauset rongkäigul Jätkäsaarelt Vanhakirkko puiestikku. Osa demonstrante olid riietunud vangiriietusse aasta 1945 mälestuseks ja kandsid kaasas puusärki, kuhu nende üteluse kohaselt olid maetud inimõigused N. Liidus.

Meeleavaldusmarss ja sellele järgnenud mälestushetk Vanhakirkko puiestikku sujusid rahulikult. Peamine meeleavaldus peeti ette teatamata N. Liidu suursaatkonna läheduses. Siis politsei vahistas kolm isikut vastutõrkumise pärast. Nad said siiski pärast ülekuulamist vabaks ja jõudsid kell 4 p.l. lahkuvale laevale, kuna muid vahejuhtumeid polnud.

Kui „Baltic Star" jõudis kell 9 homm. Jätkasaare sadamasse oli neil vastu 150 inimest, neist olid 50—70 pressiesindajad. Tollikontrolli oodates 360-line pagulasgrupp laulis laevalael eesti, läti ja leedu hümne, lehvitasid lippe ja hõikasid hüüdlauseid.

Umbes kaks tundi pärast saabumist hakkasid laevalt tulijad Lahti linnanõuniku Pekka Karhu juhatusel oma demonstratsiooni rongkäiku.

NJET, NJET SOVIET!

Neljakümnelisel grupil oli seljas vangiriietus, mille seljale oli trükitud 45, särgi esiküljel oli igaühel oma aastaarv 1954-st alates. Üks marssijaist kandis puusärki, kus tema üteluse kohaselt lamasid N. Liidu inimõigused. Tä jagas kirstust kadunud isikute fotosid. Marssijail oli rohkesti kaasas Balti riikide lippe, samuti kandsid paljud rahvarõivaid.

Rongkäigu ajal kolmesajaline meeleavaldajate grupp laulis rahvuslikke laule ja hüüdsid lööklauseid „Njet, njet Soviet!" „Ja, ja Suomi!" Mõlemaile hüüetele aplodeeriti tänavaservadel olevate inimeste poolt.

Kui demonstratsioon jõudis Vanhakirkko puiestikku, oli selle ümber 2000-line rahvahulk. Eestis langenud soome vabatahtlike monumendi juures kõnelesid Pekka Karhu, Andres Küng ja Vladimir Bukovski. Küng ütles, et soomlased on alati olnud ergutavaks eeskujuks Balti maade vabadusliikumisele. „Meie külaskäik ei ole mõeldud provokatsiooniks, vaid meenutuseks inimestele Helsingi kokkuleppe täitmise vajadusest või pigemini teostamata jätmisest Soome lahe lõuna poolel," ütles Küng.

VAREM PLAANITSETUD SAATKONNADRAAMA

Meeleavaldusest lõpul levis rahvahulgas kuuldus, et N. Liidu suursaatkonna või Balti maade endiste suursaatkondade esisel korraldatakse mitteametlik meeleavaldus, Lääne pressiesindajad olid hästi teadlikud plaanitsusest, sest paljud olid kohal juba kümme minutit enne meeleavaldajate saabumist Tehtaankatu alguses.

„Küll oleks tore kui siin midagi juhtuks! Saaksime vähe värvi sündmustele," ütles Voice of America Lätikeelse saate reporter Maija Lelis.

Ka politsei oli kohal. Kui „Baltic Star" laeval saabunud hakkasid lähenema N. Liidu suursaatkonnale, tõkestas politsei nende liikumise ja sulges ka kohe selle piirkonna liiklusele. Meeleavaldajad katsusid alul pääseda rääkimisega politseist mööda. Otsustavalt ja lähemaid seletusi andmata politsei riivistas kõigile Tehtaankadule pääsemise võimaluse.

Selle järel kaks rahvarõivais meeleavaldajat katsusid minna piki tänavat politseist mööda Tehtaankatu ja Neitsytpolu ristumiskohal. Politsei takistas sedagi ja 30 meeleavaldajat jäid hõikama N. Liidu vastaseid hüüdlauseid ja laulma rahvushümne.

PILTE MAAILMALE SOOME POLITSEI VÕTTEIST

Samal ajal otse saatkonna ees algasid sündmused. Kõigist ettevaatusabinõudest hoolimata ilmus sinna ette paarikümnene meeleavaldajate grupp. Politsei hakkas neid tagasi suruma Eteläsatama poole. Tunglemises juhtus vähest mükssamist ja Voice of America lady süüdistas politseid karmikäelisuses. Grupp saadi välja Ullankatu ristumiskohalt. Kolm noormeest ei kuuletunud politsei nõudele, vaid istusid tänavakividele. Siis juhtus väike käsitsi rabelemine, mille lõpul politsei viis ühe istujaist autosse. Ja pressikaamerad ümberringi surisesid . . .

21-aastane leedu-ameeriklane Vitas Backis oli draama esimene ohvrilammas. Vangistus ei olnud siiski pikemaajaline, vaid paari minuti kestvusega. Kui nooruk jõudis laevale, teised sõitjad hurraatasid temale kui sangarile.

Politsei oli kutsunud abijõude kohe esimeste meeleavaldajate saabumisel. Meeleavaldajate piiramist raskendas siiski samal ajal alanud Kaivopuisto kontsert. Täielik eraldamine ebaõnnestus kolme baltlase teenel. Meeleavaldajad marssisid siiski kenasti kontserdile. Politsei sulg oli Eteläsadama ees ja peagi baltlastest noored küllastusid olukorrast.

Baltlased olid plaanitsenud Helsingis muidki üritusi. Üks neist oli Mannerheimi monumendi jalal toimuv demonstratsioon. Seal siiski ei juhtunud midagi nähtavat, monumendi jalale oli jäetud suur lillepärg.

SOOME HELSINGI-RÜHMA KOKKUTULEK

Asja rajatud Soome Helsingirühm pidas samal päeval oma kokkutuleku Bio Bristolis. Kõnelejaiks olid kutsutud Andres Küng ja Vladimir Bukovski. Küng pidaski oma osa, kuid Bukovskit ei tulnud kohale ja keegi ei teadnud miks ta puudus. Hiljem selgus, et ta lahkus pealelõunal vaikselt lennukiga, kuigi tal oli ettenähtud ööbimine Helsingis.

Ta oli Vanhakirkko puiestikus toimunud meeleavalduse järel äkki kadunud, teda otsiti kasside ja koertega. Soomlased arvasid, et Bukovski oli haavunud halva vastuvõtu pärast, kuna ükski soomlane polnud teda teretulnuks pidanud. Ta olevat sellistes asjades ülitundlik.

Ka Vabadusristlemise informatsiooniandja Baiba Rubess imestas Bukovski äkilise kadumise üle. Ta ei teadnud muud, kui et Bukovskil oli hommikul olnud hirmus pohmelus ja see, et ta pidi kellegiga Helsingis kohtuma. Tõeline lahkumise põhjus jäigi selgumata.

KÕIK EI USALDANUD MAALE MINNA

Kümmekond pagulast ei usaldanud Soomes maale minna. Hirmu oli põhjustanud Soome kuulsus N. Liidust ärahüppajate tagasisaatmisega. Laeva oli jäänud ka möödunud sügisel ära hüpanud Valdo Randpere ja Leila Miller. Valdo Randpere oli küsinud laevale tulnud soomlaselt, mida see arvab tema maale minekust. Rahustused siiski ei piisanud, vaid paar jäi rahulolevana kohale. Oli siiski naljatanud: „Meile on CIA keelanud laevalt lahkumise"; tema rootsi keel olevat juba rahuldav ja Tallinnas õpitud soome keel ununenud.

Laevareis oli sujunud lauldes ja laeva toidurikkusi nautides. Öösel, Eesti ranniku läheduses oli Valdo hirmsasti kartnud N. Liidu sõjalaeva, mis oli liikunud nende läheduses. Leila kandis eesti rahvarõivaid. Tallinna jäänud tütrest ajakirjanikuga ei räägitud.

„Finlandia" hümni lauldes läks „Baltic Star" kodureisile. Neid oli saatmas vastuvõtjaist palju suurem rahvahulk.

N. Liit katsus mõjutustega

N. Liit võttis ühendust Balti Vabadusristlemise tõkestamiseks Soomes

HELSINGI (HS) — N. Liit teatas Soomele oma murest balti põgenike Läänemere ristlemise üle juba kevadtalvel, kui üritus tehti laiemalt teatavaks. Asja üle on olnud juttu ka hiljem. Ka on N. Liidul sama küsimuse üle olnud rääkimisi Taani ja Rootsiga, ütles Soome välisminister Paavo Väyrynen, kes siiski keeldus rääkimast üksikasju selle üle, kuidas N. Liidu sursaadik Soomes oli teinud talle oma riigi muretsemise teatavaks. Soome oli lubanud asjaga tutvuda.

Tutvumise tulemuseks oli ristlemise eelsel nädalal avaldatud teade, kus tõdeti, et ristlemise teostamiseks pole takistusi ja et selle takistamiseks ei oleks seadusele põhinevaid abinõusid. Soome välisminister avaldas oma teate vaid päev hiljem, kui N. Liidu parteileht Pravda oli arvustanud teravalt eesti, läti ja leedu pagulaste plaani ristlemiseks „Baltic Star" nimelise laevaga Taanist Rootsi kaudu Soome, kuhu jõutakse just Euroopa Julgeoleku ja Koostöökonverentsi eelõhtul.

Tass kirjutas muuhulgas, et Taani ja Rootsi „vastavate poliitikute" suhtumisest ristlemisse võidakse otsustada kui tõsiselt nad suhtuvad pingelõdvendusse. Pravda ei nimetanud Soomet nimeliselt sellega ühenduses.

VESTLUS TOIMUS „FRITASAPINNAL"

Soome välisminister Wäyryse kohaselt ristlemine ei olnud „mingis ühenduses jutuajamises" N. Liidu esimeses muretsemise avalduses. Kuid see oli toimunud „eri tasapinnal".

Küsimus sellest, kas ristlemine kurnab kuidagi N. Liidu ja Soome suhteid vastas Wäyrynen Soome ajalehele „Helsingin Sanomat", et „ristlemine on Soomele kiuslik probleem, kuna see äratab vastuolusid juubelikonverentsist osavõtjate hulgas."

„Baltic Star" pidi saabuma Helsingisse pühapäevahommikul. Laeval oli 360 inimest, nende hulgas mitukümmend ajakirjanikku. Päevase kestvusega külaskäigu kavasse kuulus mh. meeleavaldusringkäik, pärjapanek Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste monumendile ja mõned kõned.

Helsingisse mineku eelmisel neljapäeval saatsid ristlemise korraldajad Soome siseministrile vastulause sellepärast, et „Baltic Star" ei saanud maabuda Katajanokale, vaid see pidi jääma Jätkäsaarele. Vastulause kohaselt oli siseministeeriumi otsus tülikas kõigile osavõtjaile, pealegi märkisid baltlased, et Jätkäsaari on halvustava nimega.

„Ilta Sanomat" teate kohaselt sai välismaalaste amet telegrammi, kus avaldati pahameelt uue peatuskoha üle, et sõna JÄTKÄ on halva tähendusega sõna (paljasjalgne, pätt). Ametivõimud siiski ei andnud järele telegrammi osas, vaid baltlased pidid ankrukoha leidma Jätkäsaarel.

Rootsi peaminister Olaf Palme ei uskunud, et „Baltic Star" ristlemine mõjutaks halvasti Rootsi ja N. Liidu vahelisi suhteid. Palme arvates asja puudutava küsimuse juures on tähtis, et inimõiguste küsimused peetakse aktiivseina, kuigi nende mõju selles küsimuses pole veel nähtaval.

SOOMLANE MEELEAVALDUSE KORRALDAJAKS

Smp (Suomen Maaseudun Puolue) partei juhatus mõistis teravalt hukka Euroopa Julgeoleku ja Koostöökonverentsi häirimiseks mõeldud meeleavaldust ja balti pagulaste kavandatud porpagandavõimalusi. Partei poolt avaldatud seisukoha järgi Soome erapooletuse pooliitikas on see sobimatu, pealegi on N. Liidu ja Soome vahel lahti öeldud kõigist N. Liidu vastu suunatud provokatsioonidest. Samas partei juhatus õiendas, et balti pagulaste meeleavalduse korraldajaks olnud Lahti linnanõunik Seppo (teises lehes Pekka) Karhu olnuks Smp liige.

Soomes meeleavalduste korraldamiseks pole vaja luba. Kogunemise ja sõnavabadus on soomlaste põhiõigus. Meeleavalduse puhul on küllalt selle teatamisest politseile, kasvõi suusõnaliselt. Välismaalastel selle kõrval ei ole muidugi meeleavaldusõigust Soomes. Nii on teoreetiliselt; politseil on õigus puutuda koha valikus, häälekõvendajate kasutamise üle, samuti on vaja luba linnavalitsuselt. Mõne arvates on neid kitsendusi nii palju, et nende nõudmisel võib minna kodaniku põhilise isikuõiguste piiramiseni.

Välismaalaste õigusi Soomes aga näevad ette rahvusvahelised kokkulepped ja välismaalaste seadus. Asi tuli esile kui baltlased teatasid meeleavalduse korraldamisest Helsingis N. Liidu vastu Euroopa Julgeoleku ja Koostöökonverentsi eelõhtul. Baltlased said Stokholmis kirja Helsingi politseiülemalt Tapani Elomaalt ja politseiülema abilt Johan Rintelt. Selles tõdeti kahe lausega, et kogunemisseaduse teise paragrahvi alusel välismaalastel ei ole õigust teostada meeleavaldusi Soomes.

Välismaalased saavad siiski minna kaasa soomlaste poolt korraldatud meeleavaldustele. Ka nüüd ruttas baltlaste toeks soolmlasest isik, kes võttis meeleavalduse oma nimele.

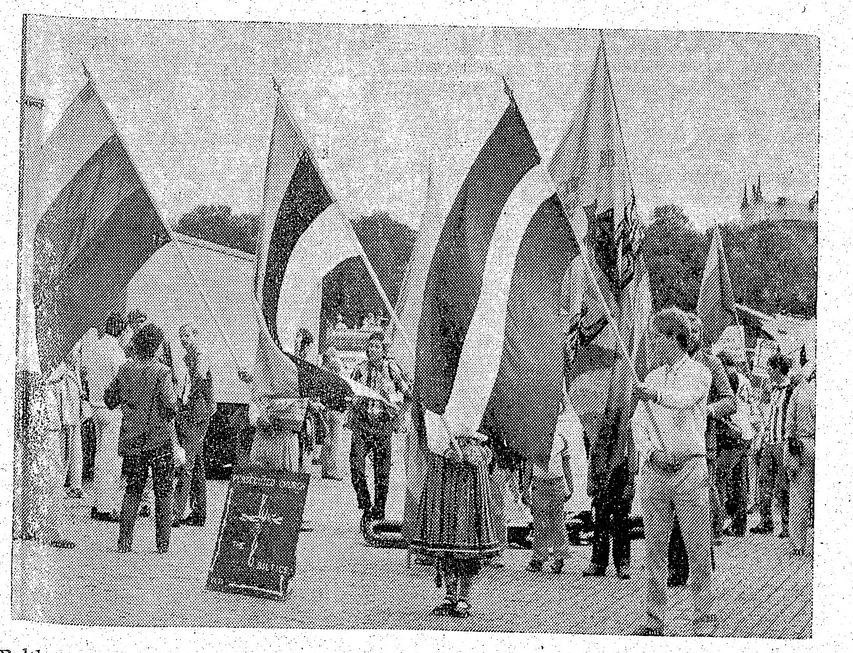

Baltlaste meeleavaldus Stokholmis Sergei Väljakul, pärast triumfiaalset tagasitulekut Balti Rahu- ja Vabadusristlemiselt. Foto: H. Trummer

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja

TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Trilas

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $54.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.—

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $68.—, poolaastas $37.— ja veerandaastas $19.—

Aadressi muudatus 70 c. — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD:
üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $5.50

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher Ltd.
1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

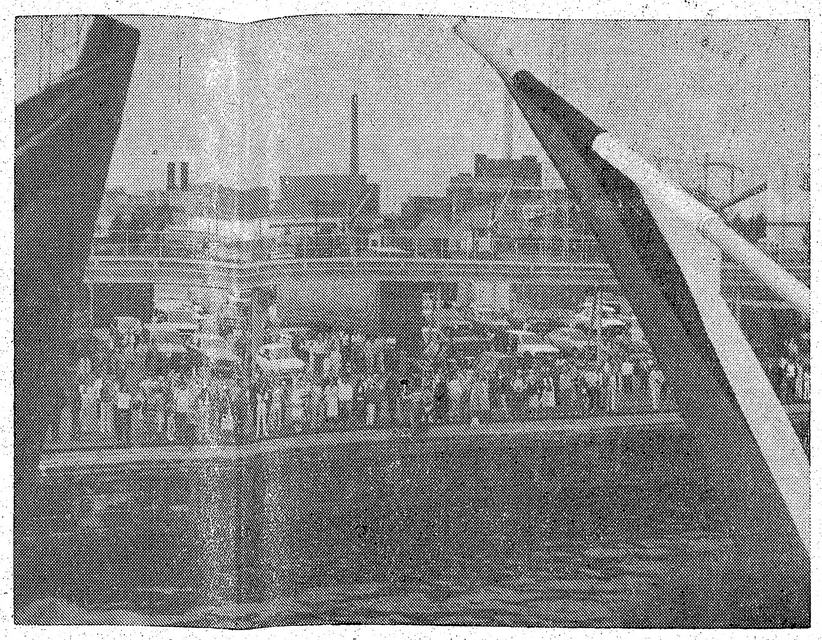

Vaade Helsingi Jätkäsaare kaile jäänud saatjaile, kui laev alustas tagasiteed Stokholmi.
Foto: A. Raudkivi

Järelmõtteid järelmõtetele

Eelmises „Vaba Eestlase" numbris kommenteerisime pikemalt okupeeritud Eestis ilmunud ajalehes avaldatud „järelmõtteid". Neist ei saa siiski mööda minna vaid kanada eesti ühiskondade iseloomustuste ära toomisega. Et see ulatuslik artikkel lasti ilmuda üheksa kuud pärast sellekohaseid sündmusi toob tahtmatult küsimuse: miks see oli nüüd vajalik? Miks olid vajalikud esile tuua asjaolud, et väliseestlased ei salli, kui otse mitte ei vihka kodueestlasi? Kuigi see süü pannakse väliseestlaste ladvikule, on ometi selge, et samas ladvikus nähakse väliseestlaste antikommunistliku võitluse tugevat vasturinnet ja Eesti iseseisvuseideede kontinuiteedi kandjaid.

Artikli ilmumise ajal oli kaks sündmust, mida saab kuidagi siduda vajadusega, et okup. kodumaal olevaile eestlasile oli vaja meelde tuletada väliseestlaste hulgas olevat vihkamise ja sallimatuse vaimu.

Kas see võis kuidagi olla seotud laulupeoga ja rahvatantsupidustustega, mis puhul sealse rahva meeleolud ja rahvuslikud emotsioonid võisid luua sealolijaile julgemaid ideid, mille tugevdamiseks võis tekkida lootusi väliseestlaste kui mitte enamale, siis ometi moraalsele ja välismaailmas sõbralike riikide toetussõnadele, mida sageli eestikeelseist raadiosaateist on katsutud välja lugeda.

Võib-olla partei juhtkond pidas vajalikuks näidata kuivõrd tühised on need lootused, kui väliseestlased ei suuda taluda väiksemagi muusikute-rahvatantsijate külaskäiku, projekteerides selle sallimatuse kogu eesti rahvale.

Teine ja konkreetsem põhjus võib olla Balti Rahu- ja vabadusristlemise mõju vähendamine. On juba teada milliste tunnetega jälgiti vabadusristlejate laeva Eesti ranniku läheduses ja millist valmustust see inimestes tekitas: meid pole veel unustatud, veel nõutakse meie rahvale ja maale vabadust. Esmakordselt tekkis enneolematu ühistunne raudeesriide siinsel ja sealpoolsel olijate hulgas. See põhjustas uut lootuse leeki tuha alla mattuvas rahvuskoldes.

See oli ka põhjus miks venelane sattus laevasõidu pärast paanikasse nagu tulnuks kes teab kui suur armaada moodsaimate relvadega Balti riikidesse invasiooni tegema. Vaenlane teadis osava propagandameistrina, et vaba sõna invasioon pole mitte väiksema tähtsusega, kui tegi katseid Taani, Rootsi ja lõpuks ka Soome valitsusi mõjutada keelamaks nende pinnal demonstratsioonide pidamise. Siis mitmete võimaluste otsimisel ja kaalumisel avastati nn. Kanada kultuurireis, mis partei meelerõõmuks kanada eestlaste hulgas oli „kodusõja" käima pannud. . . . . .

See sobis tuua näiteks kuivõrd väliseestlased vihkavad kodueestlasi, kuidas sallimatuse vaim on kõigi vastu, kes elavad kodumaal, katsuvad seal rahvuskultuurilist tegevust võimaluste kiuste viljeleda. Et just Kanada näiteks toodi, oli see ju ainus kus selline vahejuhtum komparteile nii suupäraseks tehti. Rootsist, kus sellised grupid on sagedased enam nii teravat sallimatuse näidet ei leita.

Parteijuhid ei jäta ühtki võimalust selle eraldatuse esiletoomise märkimiseks, sest nii kaua kui leidub kodueestlaste mittesallijaid ja neid seal elamise pärast hukka mõistjaid, võib partei lakkamatult korrata juttu pagulasladvikust, kes peale kodueestlaste sallimatuse sunnib maha ka välisriikide eesti ühiskondades olevaid „nõukogude eesti olukordade hästi tundjaid" st. kodumaa külastajaid ja sealt ülistustega tagasi tulijaid.

Vabadusristlemise juures on veel eriaspekt, selle korraldajad olid peamiselt noored, keda N. Liidu partei on aastaid inglis- ja rootsikeelsete väljaannetega „valgustanud nõukogude elu tundmiseks", raisanud defitsiitlikku paberit propagandamaterjalidele, kutsunud mitmest riigist noori keelekursustele ja ringsõitudele, ning nüüd need noored kipuvad Helsingis N. Liidu saatkonna juurde ja hõikavad „Njet, njet Sovjet!"

See kõik kipub hävitama pikemaaegset korduvat juttu kodumaa eestlastest eraldumisest, hoopis vastupidi tihe mõttesild on loodud sealsete nooremate ga. See teeb N. Liidu närviliseks. HA

Vabaduse vaim Läänemerel

Lõppenud Balti Rahu- ja Vabadusristlemist on nimetatud suurimaks meedias tähelepanu leidnud sündmuseks pärast Balti riikide liitmist N. Liiduga. Tulemused näitavad, et baltlastel on võimalus hästi korraldatud aktsioonidega oma maade vabaduse eest saavutada tähelepanu ja mitte üksnes Läänes, kus me usume endil olevaid häid liitlasi, vaid ka vastase poolel, kus Tass oma pressiinformatsioonidega ja koguni süüdistustega aitas „suuremeelselt" kaasa baltlaste üritusele veelgi laiema tähelepanu andmiseks. Kogemused on saadud, tee on lahti uuteks samaleidlikeks algatusiks, pealegi kui on loodud teatud kontakt meedia esindajatega, ehkki sündmusel oli lätlannast reporteri väljenduse kohaselt „vähe värvi".

Vabaduse vaim oli Läänemere kohal kahes olulises punktis. Kõigepealt mälestustseremoonia Eesti saarte kohal, põgenemisel hukkunute mälestamisel ja teine kord kui balti noored said aru, et selliste edukate ja tulemusrikaste saavutuste tegemiseks on vaja koostööd. Helsingist Stokholmi poole sõites lähimal distantsil Eestist (45 km) loodi Balti Noorte Föderatsioon kolme töögrupiga, üks igalt maalt. Iga rahva töögrupile moodustatakse haruosakonnad igas riigis, kus on eesti ühiskonnad. Sellise laialdase liikmeskonnaga ja poliitiliste suunitlustega organisatsioon ehitab oma järgneva töö esimese ürituse uskumatult tulemusrikkale balti vabadusidee rahvusvahelisele foorumile viimisele. Balti riikide noored näitasid oma algatusvõimet, uusi ideesid, viies läbi tunnustustteeninud ürituse, mille mõju on suur nii siin kui sealpool raudeesriiet.

Toronto eestlaskond oli selles väga väheselt esindatud, ei ühtki noort, ainult EKN esindajana ja rohkem vaatlejana A. J. Raudkivi. On kahju, et meil polnud ühtki sellisele vaimustavale sündmusele kaasaminejat, kellest saanuks Toronto eesti töögrupi rajaja ja vaimse aluse panija.

HO

Nälgiv neegrilaps

See on pilt TV valgusruudult. Laps vaatab kurvalt meile otsa ja järgnev reklaam annab informatsiooni kuhu raha saata. Inimesed, kelle südame nälginud lapse pilk ja paluvalt välja-sirutatud käsi pehmeks lööb, saadavad oma tsheki. Nendele, kes ei uuri asja tagapõhja, ongi määratud see reklaam.

Ja mis on asja tagapõhi?

Teatud piirkondades elunevate primitiivsete inimeste saatus käib bioloogilise tsükli järgi, nagu paljudel loomadelgi. Kui neid sigineb rohkem kui leidub toitu, siis toimub massiline nälga-suremine. Mitte kaugel ajaloos on niiviisi nälja-lained tabanud Indiat ja see oht pole seal praegugi välistatud.

Nälja-piirkondades puudub sünnikontroll ja siginemine ületab igasuguse võimaliku toidu tootmise piiri. Abi ei lahenda sisuliselt probleemi, vaid suurendab seda ja lõpptulemus on, et nälgijad seal suudavad rohkem sigineda, kui teised jõuavad abistada.

Aafrika mõnekümnes iseseisvas riigis elab vähemasti kümme korda rohkem kultuuriliselt, keeleliselt ja ka antropoloogiliselt erinevaid rahvaid. Kuna need on primitiivsed, siis nimetatakse neid neegri-sugu-harudeks, mida need tegelikult ei ole. Erinevad rahvad ühes riigis enamasti ei moodusta mingisugust föderatsiooni, vaid võim on ühe enam-arenenud rahva käes, või toimub võitlus ja kodusõda paari niisuguse rahva vahel. Kommunism püüab sekka lüüa ja võitlust viia poliitilisele pinnale, kuid siiani on see enamasti rahvuslik. See võitlus on julm, kuid see on üks ja vist ainus tee Aafrika kujunemisel rahvusriikideks või föderatsioonideks arenenud maailma eeskujul. Sageli on püssikuul liiga kallis vahend selles võitluses ja võimu pool kasutab nõrgemate hävitamiseks odavamat relva — nälga.

See omakorda tähendab, et n.n. Aafrika-abi nendesse riikidesse ei lähe mitte hädalistele, vaid vastupidiselt häda tekitajatele. Saadetud toiduained söödetakse võimul olevale grupile, nende sõjaväele või realiseeritakse mustal turul. Kanada Aafrika-abi kasutas selle ebaõigluse vältimiseks toiduainete maha pildumist lennukitelt otse nälja-piirkondadesse ja me nägime samast TV-st, kuidas luukeredeks nälginud mustad kaapisid jahu ja piimapulbrit pakendite purunemise tõttu maast tolmu seest.

Lahendus?

Kõige tõhusam lahendus oleks selle probleemi lahendamata jätmine. Meie abi ei suuda kaitsta hävinemisele määratud rahvaid. Kas see on õige humanistlikul 20. sajandil? Humanistliku sajandi juurde ei kuulu mitte ainult hädaliste aitamine, vaid eelkõige riiklik ja ühiskondlik organiseerimine, haridustaseme tõstmine, sünnikontroll ja muud, mis väldivad nälja-häda ilma kurva neegrilapseta TV ruudul.

See kirjutis ei ole abistamise vastu, vaid mõistuse poolt.

Heino Jõe

„VABA EESTLANE" on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

Kuidas võita rahamängus

Selle pealkirja all ilmub artiklitesari, mis käsitleb isiklikku või perekondlikku planeerimist rahanduslikes küsimustes. Sarja eesmärgiks on anda näpunäiteid nende küsimustega seosesolevate probleemide edukaks lahendamiseks.

KAPITAL, LIITPROTSENT, INFLATSIOON JA TULUMAKSUD

Kord küsiti ühelt rikkalt araablaselt, et mis on tema rikkuse saladus. Ta vastas, et saladus seisab selles, et kõigepealt maksa raha iseenesele, mis tähendab, et pane raha kõrvale säästuna ning siis pane see sääst tööle uut raha teenima. Teiste sõnadega, investeeri säästetud raha. Investeeritud raha teenib uut raha 24 tundi päevas, seitse päeva nädalas.

Ilmne on, et liitprotsendi (compound interest) suurus määrab investeeringu edukuse. Liitprotsendi all on mõeldud seda, et aasta jooksul teenitud intresse või dividende ei võeta mitte välja, vaid need liidetakse algkapitalile, et omakorda uusi intresse või dividende teenida.

Liitprotsendi suuruse tähtsuse mõistmiseks tutvume „number 72" reegliga. Selle reegli kasutamine näitab meile mitme aasta jooksul algkapital kahekordistub eri liitprotsendi suurustega. Kui jagame „number 72-e" aastase liitprotsendi määraga, siis annab vastus meile aastate arvu, mille jooksul algkapital kahekordistub. Näiteks, kui algkapital on investeeritud kuue protsendiga aastas, kahekordistub algkapital (72 : 6 = 12) kaheteistkümne aasta jooksul. Kui aga algkapital on investeeritud 12 protsendiga aastas, siis algkapital kahekordistub (72 : 12 = 6) kuue aastaga.

Oletame näiteks, et vanemad lapse sündides investeerivad tema nimele $1,000 (tuhat dollarit) 12 liitprotsendiga aastas. Allpooltoodud tabelist näeme, et kui laps on saanud 66 aastaseks, on see algkapital kasvanud 2,048,000 dollarile. Algkapital on kahekordistunud 11 korda.

Vanus	Summa
0	$1,000
6	2,000
12	4,000
18	8,000
24	16,000
30	32,000
36	64,000
42	128,000
48	256,000
54	512,000
60	1,024,000
66	2,048,000

Ülaltoodud näitest õpime veel seda, et mida pikem on investeerimise aeg, seda mõjuvõimsamalt töötab liitprotsent meie kasuks.

Kokkuvõttes näeme ülaltoodust, et investeeringul on kolm põhilist tegurit: algkapital, liitprotsendi suurus ja aeg. Kui ühel investeerijal on palju aega oma investeerimiseesmärgini jõudmisega, võib algkapital olla väikene. Kui aega on vähe, peab algkapital suurem olema ehk liitprotsendimäär kõrgem.

Tegelikus elus tuleb meil tegeleda kahe põhilise teguriga, mis meie varandust ja investeerimise-programmi mõjutavad, nimelt inflatsioon ja tulumaksud. Inflatsioon sööb meie raha ostujõudu ja valitsus tahab oma osa saada me sissetulekust, olgu see saadud palga näol või kapitalist.

Viimase 30 aasta jooksul on inflatsioon olnud keskmiselt umbes 6% aastas. Rakendades „number 72" reeglit võime kindlaks määrata kui palju meie raha ostujõud selle aja vältel on vähenenud:

72 : 6 = 12

Niisiis iga 12 aasta järel on meie raha ostujõud jäänud poole vähemaks, ehk 30 aasta eest ostis 17 senti samapalju kui praegu üks dollar.

Viimase kümne aasta keskmine inflatsioon on olnud umbes 8.8% aastas, mis tähendab, et meie raha ostujõud on poolitunud umbes kaheksa aasta järel.

Kui meie investeeringud teenisid viimase 10 aasta jooksul keskmiselt 8.8% (liitprotsenti) aastas, siis oleme parajasti säilitanud oma raha ostujõu. See muidugi eeldab, et meil pole tarvis olnud teenitud raha pealt tulumaksu maksta. Kui oleme teeninud vähem, oleme tegelikult kaotanud, kui oleme teeninud rohkem, on meie varandus tõusnud.

Teatavasti teeb kanada tulumaksuseadus vahet selle vahel, kas kapitali pealt teenitud raha on laekunud intressina (pangaprotsendid), intress kinnisvaralaenult (mortgage), võlaobligatsioonidelt (bonds) ehk riigikassa võlatähtedelt (treasury bills), või on see laekunud aktsia osakasu (dividends), ehk kapitaliväärtuse tõusu (capital gain) läbi.

Kui raha on laekunud intressina, siis võib iga tulumaksu maksja teenida intresside näol 1,000 dollarit aastas enne kui seda maksustatakse. Aktsia osakasu ehk dividende käsitleb tulumaksuseadus soodsamalt. Kui näiteks maksumaksja on aasta jooksul dividendidena teeninud 2,000 dollarit, peab ta oma sissetulekuna näitama 50% rohkem, s.t. 3,000 dollarit. Selle-eest aga võib ta otse tulumaksust 33% saadud dividendide väärtusest ehk käesoleval juhul 660 dollarit maha võtta.

Kapitaliväärtuse tõus on uue kanada riigieelarvega maksuvaba $500,000 ulatuses iga maksumaksja kohta tema eluajal. See seadus rakendatakse ellu järk-järgult. 1985-ndal tulumaksuaastal on 20,000 dollarit maksuvaba, mis tõuseb 500,000 dollarini aastal 1990.

Kapitaliväärtuse tõus või langus leiab aset siis, kui ostetakse ja müüakse omandiõiguse väärtpabereid nagu aktsiad, eelisaktsiad, investeerimisfondide osatähed või otsest kinnisvara nagu maa, majad, suvilad, paadid või esemeid, mille väärtus tõuseb või langeb nagu näiteks margikogud, kunstiesemed, ehted jne.

Et tulumaksude mõju meie sissetulekule paremini mõista, on vaja teada, mis iga maksumaksja marginaal-tulumaksuprotsent (marginal tax rate) on. Seda mõistet kirjeldab järgmine näide. Kui maksumaksja teenib ühe dollari oma sissetulekule juurde ja sellest dollarist võib ta enesele jätta 60 senti ja peab 40 senti valitsustele saatma tulumaksu näol, siis tema marginaal-tulumaksuprotsent on 40%. Tabel #2 näitab marginaal-tulumaksuprotsente eri maksustavate sissetulekute (taxable income) juures. Maksustatava sissetuleku all on mõeldud sissetulekut, mis läheb otseselt maksustamisele. Näiteks, kui keegi teenib aastas 40,000 dollarit, siis tema maksustatav sissetulek on tunduvalt vähem, kuna tulumaksuseadus lubab teatud summasid maha võtta, nagu isiklik mahaarvamine, mahaarvamine kooliskäivate laste pealt jne.

(Jätk lk. 3)

Suurem kontroll ülikoolide üle

VARSSAVI — Poola parlament muutis riigi hariduse seadust tihendamaks valitsuse kontrolli ülikoolide üle, kus dissidentide, keelatud Solidaarsuse ideaalide toetajate liikumine pole veel lämmatatud.

Uus seadus keelab poliitilise aktiviteedi ülikoolides, teeb valitsusele kergemaks vallandada õpetajaid, ametivõimudele võimalikuks poliitiliselt vastuvõtmatute valimise ülikooli juhataja kohale, toob tagasi õpetajailt võetava lojaalsuse vande andmise.

Muudatused on põhjustanud rahutusi akadeemilisis ringkondades vaatamata valitsuse arvamisele, et suurem osa õpetajaist toetab seda ja et ainult 34% on vastu.

Uut seadust kritiseerivad üksikud akadeemikud, 75-liikmeline kõrgema hariduse nõukogu, kes on valitud ülikoolide poolt ja poola kardinal Jozef Glemp.

Poola haridusminister Benon Miskiewicz ütles seaduseandjaile, et seaduse muudatus oli vajalik tõkestamaks märgatavat õppetöö standardi allaminekut. 1982. a. kehtima pandud hariduse seadust, mida nüüd muudeti, peeti andmise puhul eriti liberaalseks, andes ülikoolidele ja teistele õppeasutustele laiaulatusliku autonoomia. Uus seadus keelustab õpilasile osavõtu ülikoolide juhtkonnast ja annab rektoreile või ülikoolide juhatajaile rohkem võimupiiri iseseisvalt teutsemaks ülikooli senatis.

tteid
etele

Vaba Eestlase" numberisime pikemalt okuis ilmunud ajalehes relmõtteid". Neist ei öda minna vaid kaiskondade iseloomusnisega. Et see ulatusästi ilmuda üheksa ellekohaseid sündmutult küsimuse: miks ajalik? Miks olid vaua asjaolud, et vä- salli, kui otse mitte eestlasi? Kuigi see väliseestlaste ladviselge, et samas ladväliseestlaste antivõitluse tugevat Eesti iseseisvuseteedi kandjaid.

mise ajal oli kaks a saab kuidagi sidu, et okup. kodumaal sile oli vaja meelde estlaste hulgas oleja sallimatuse vai-

kuidagi olla seotud rahvatantsupidustusl sealse rahva meeuslikud emotsioonid alolijaile julgemaid ugevdamiseks võis i väliseestlaste kui siis ometi moraalmaailmas sõbralike nadele, mida sageli adiosaateist on kateda.

tei juhtkond pidas ata kuivõrd tühised d, kui väliseestlataluda väiksemagi tantsijate külasrides selle sallimarahvale.

nkreetsem põhjus Rahu- ja vabadusvähendamine. On ste tunnetega jälgijate laeva Eesti es ja millist valinimestes tekitas: nustatud, veel nõuale ja maale vabaselt tekkis enneoleraudeesriide siinsel olijate hulgas. See otuse leeki tuha alhvuskoldes.

hjus miks venelane u pärast paanikaskes teab kui suur aimate relvadega invasiooni tegema. osava propagandaba sõna invasioon ksema tähtsusega, Taani, Rootsi ja e valitsusi mõjutanende pinnal depidamise. Siis luste otsimisel ja stati nn. Kanada partei meelerööestlaste hulgas oli a pannud. . . .

näiteks kuivõrd hkavad kodueestimatuse vaim on elavad kodumaal, rahvuskultuurilist ste kiuste viljeleda näiteks toodi, kus selline vaheeile nii suupärasist, kus sellised sed enam nii tenäidet ei leita. iita ühtki võimatuse esiletoomise t nii kaua kui leie mittesallijaid ja e pärast hukka artei lakkamatult ulasladvikust, kes ste sallimatuse välisriikide eesti aid „nõukogude hästi tundjaid" st. jaid ja sealt ülisijaid.

se juures on veel korraldajad olid keda N. Liidu inglis- ja rootsietega „valgustau tundmiseks", ikku paberit prodele, kutsunud ori keelekursusdele, ning nüüd vad Helsingis N. juurde ja hõikavjet!"
hävitama pikemajuttu kodumaa umisest, hoopis ttesild on loodud ega. See teeb N.
HA

VALVEARST NÄDALALÕPUL

17. ja 18. augustil
dr. H. Tari, tel. 922-3824

24. ja 25. augustil
dr. R. Vanaselja, tel. 921-7777

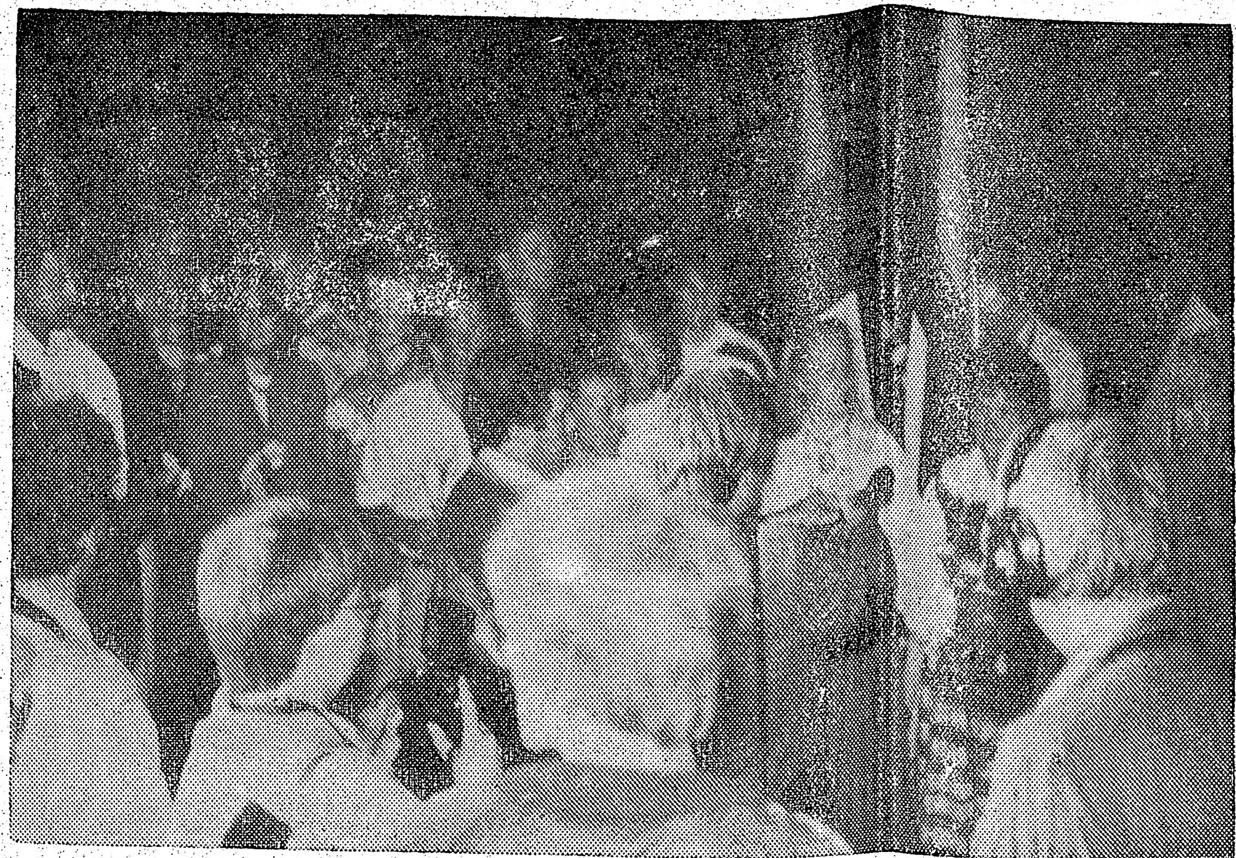

Haarav moment Balti Vabadusristlemiselt, keskööl mälestati põgenemisel Läänemeres hukkunuid. Pildil eestlased oma lippudega. Foto: A. J. Raudkivi

OVER 50 YEARS OF GM SALES AND SERVICE

HOGAN GM
Chev Olds Limited
5000 Sheppard Ave. E., Scarborough, Ont. M1S 4L9

PAUL JUTTUS
Müük ja rentimine
Tel. 291-5054, kodus 423-5716

HEDDA ELLEN LEPPIK

Sündinud 1962. a. Torontos. Keskhariduse omandanud St. Clements tütarlaste erakoolis. Lõpetanud Toronto Ülikooli 1984 Bachelor of Commerce kraadiga. Töötab management trainee'ina Bank of Nova Scotias. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriaesse.

INGRID SOANS

Sündinud 1960. a. Torontos. Keskhariduse omandanud Riverdale Collegiate Institute'is. Lõpetanud 1984. a. Toronto Ülikooli Bachelor of Physical and Health Education kraadiga. Kavatseb edasi õppida personali administratsiooni alal. Akadeemiliselt kuulub Korp! Filiae Patriaesse.

TOIVO R. SEPA

sai magistrikraadi äriadministratsiooni alal (M.BA). Varem lõpetanud Montrealis McGilli ülikooli B.Ing. kraadiga keemiainsenerina. Töötab Ontario Hydro juures insenerina. Akadeemiliselt kuulub Korp! Rota[illegible]e.

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna õiguste eest!

Rahvarohked Eesti Mängud Lakewoodis

Augusti esimesel nädalalõpul toimusid Lakewoodis XXXI Eesti Mängud USA-s rohke osavõtuga nii võistlejate kui ka pealtvaatajate osas. Erakorraliselt hea ilm oli kindlasti ka üheks teguriks, mis meelitas Lakewoodi mändide alla peaaegu 900-pealise rahvahulga.

Eesti Mängud, mille korraldajaks on Eesti Spordiliit USA-s, on üritus mis on kestnud üle kolme aastakümne ja mille populaarsus näib jälle tõusvat, vaatamata ajahamba laastavale mõjule meie ühiskonnas nii USA-s kui Kanadas.

Kuigi kardeti, et samaaegselt toimuva Jõekääru spordilaagri tõttu jääb Kanadast osalejate arv väheseks, kujunes tegelikkus vastupidiseks.

Korraldajad hindasid Torontost osavõtjate arvu umbes sajale

ja peo- ning spordiväljakul võis näha arvukalt tuntuid nägusid.

Võistlused mitmel erialal toimusid laialipaisatult üle linna vastavatel väljakutel ja spordiasutustes ja nende tagajärgede avaldamine pole selle kirjutuse mõtteks. Küll aga tahaks kirja panna mõningaid märkmeid ja üldist laadi tähelepanekuid ühenduses selle üritusega.

New Yorgi ja ümbruskonna eestlased elavad laialipaisatult mitmes naaber-osariigis, mitte nii keskselt koondunult nagu Torontos. Igast eesti üritusest osavõtt tähendab pikki autosõite ja suurt ajakulu. Spordiliidu esimehe Ants Pallopiga kõneledes selgub,

et isegi juhatuse koosolekute pidamisel tuleb arvestada liikmete elukohtade paiknevust ja valida koosolekuteks koha, mis on igale juhatusliikmele võrdselt kättesaadav.

Ükskõik kui hoolikas on koha valik, peab iga liige siiski katma vähemalt 50—70 miili, mis tähendab, et hakkad sõitma kohe pärast tööd ja jõuad koju kunagi südaöösel.

Spordiliidu laekur Raimond Pals oli meeldivalt üllatatud rohkearvulise osavõtu üle Kanadast — eriti, mis puutub noortesse. Ta arvas, et oleks vajalik organiseerida ka Kanadas mingisugune keskne, Spordiliidu taoline organisatsioon, millega koostöös saaks korraldada Eesti Mänge palju tõhusamalt, nii et neist kujuneksid laiahaardelised võistlused kahe maa eestlastest koosnevate meeskondade vahel. Osavõtjate pärast nähtavasti pole vaja muretseda, noortel näib olevat suur huvi spordi vastu, seda peaks ära kasutama.

Võibolla paneb Jõekääru spordilaager aluse organiseeritud eesti spordiliikumisele Kanadas, mis siis koordineeriks ühisüritusi USA ja Kanada eesti sportlaskondadega.

Nagu öeldud, oli tollel üritusel üllatavalt palju noori ja meeskondade-võistlejate õhutamine toimus ladusas eesti keeles, mis omakorda tekitas täelikult eestiliku meeleolu ja kujundas sellest läbinisti eesti sündmuse, mis see ju olema pidi. Näib, et sport on üheks teguriks, mis toob kokku eesti noori suuremal hulgal.

Tore oli näha-kuulda, kuidas kõik asjaajamine, kaasaarvatud kirumine ebaõnnestumiste puhul, toimus voolavas maakeeles —

pealtvaatajaskond elas mängudele täie söömuga kaasa, ergutussalmikesed ja lööklaused koostati kohapeal, oli üldse üks täitvärki olemine, mis nõuab lähemat vaatlust, kuidas seda spordivaimustust rakendada eestluse teenistusse. Jõekäärul on algus tehtud — jääb vaid loota, et sellest teost kasvab tugev taim.

Mängude kavva kuulus ka õhtune valguspidu, mis kujunes põlvkondi siduvaks sündmuseks — pealtvaatajaskonnas oli inimesi mitmest generatsioonist, kellel näis olevat suur huvi pakutava vastu: rahvatants, rahvamuusika, võimlemine ja meeleolulaulud. Oli südantsoojendav vaadelda säärast läbilõike poolest laia vanusevahet hõlmavat publikut.

Mängude lõpp-punktiks oli rahvapidu, mille jaoks jäi Lakewoodi Eesti Maja kitsaks. Maja oli aga ümbritsetud noorte massist, kes näisid üksteisega väga hästi läbi saavat olgu siis Kanadast või USA-st.

Ühine nimetaja näis olevat ühine päritolu ja eesti keel, mida kasutati ohtralt.

Võrreldes mõne teise eesi vabaõhu simmaniga nägi suhteliselt vähe nokastunud „rüütleid" ja kõik näis kulgevat nalja ja naeruga pooleks.

Kokkuvõtlikult oli väärt olemine, mis väärib meie kõikide toetust, sest nagu varem öeldud, näib see töötavat meie noorte kokkutoomiseks ja põlvkondade vahelise lõhe likvideerimiseks. Tegijatele aga südamest tulev tänu!

Vangistatu maja müüdi oksjonil

Nõukogude võimud otsustasid vähendada Joh. Hindi karistust

Leidur ja tööstuskooperatiivi direktor Johannes Hint, kes nelja aasta eest vahistati koos kaastöölistega niinimetatud „majanduslike kuritegude" pärast, mis seisnesid muu hulgas töötajatele eri arstiabi ja soodustuste andmises ja vene kõrgete bürokraatide „määrimises" vajalike materjalide ja lubade saamisel, mõisteti Tallinna ülemkohtus teatavasti 15 aastaks sunnitööle. Nagu kodumaalt kuulub, on N. Liidu ülemkohus Moskvas seda karistust vähendanud kümnele aastale.

Johannes Hint, kes sai silikaadi leiutamise eest Lenini auhinna, istub praegu Vasalemma vangilaagris. Tema loodud edukas suurettevõte tööstuskooperatiivi vormis jätkab tegevust, kuna selle üks „imeravimite" liiki kuuluv toode on väljaspool N. Liitu vägagi nõutav ja toodetakse müüdud litsentside alusel.

Protsessil püüti seda toodet tembeldada mingiks pettuseks. Ilmselt otsiti Leningradist kohale toodud vene kohtu-uurijate poolt näidispatuoinast,

mida tõendasid ka alguses tõstatud poliitilised süüdistused, mis aga hiljem kadusid.

Hint oli juba vahistamisel väga nõrga tervisega. Olles nüüd juba neljandat aastat vangistuses, tegelevat ta Vasalemma vanglas „paberitega", nähtavasti olles paigutatud mingile kirjatööle. Vanglas olevat praegu tuhatkond vangi, kelle hulgas Hint olevat lugupeetud.

Vasalemma vanglas on kambrites 20 vangi. Vangid tohivad aastas omakseid külastusel vastu võtta ainult neli korda — läbi klaasist vaheseina.

Vang tohib välja saata 3 kirja kuus, temale saadetavate kirjade arv ei ole aga piiratud,

küll aga pakid, nn. panderollid, mis võib saata kaks korda 1 kg raskuses.

Johannes Hindi isiklikku omandit, mis kohtu otsusega konfiskeeriti, on asutud likvideerima. Tallinna „Õhtulehes" ilmus järgmine kuulutus:

Müüa enampakkumise teel alghinnaga 16 417 rbl. J. Hindile kuuluv silikaatblokist vaba elamispinnaga kahekorruseline elamu (el. p. 86,2 ruutmeetrit) Tallinnas Viimsi tee 7.

Ettemaks kohtutäiturile 10 prots. alghinnast.

Enampakkumine toimub 21. juunil kl. 11.

Infot saab Tallinna Mererajooni Rahvakohtu kohtutäiturilt Pärnu mnt. 7, II k., tuba 26, tel. 44 45 55. Johannes Hindi kodu olevat nägus ja hästi ehitatud, mida näitab ka suhteliselt kõrge pakkumise alghind, ca 26.000 Kanada dollarit.

EPL

Nälginud pöörduvad koduste põldude juurde

ADDIS ABEBA — Kuni 40.000 inimest kavatsevad lahkuda Etioopia suurimast näljaste laagrist ja alustada kodukohtades maaharimist, ütles selle Aafrika riigi abistamisorganisatsiooni kõrgemal positsioonil olev ametnik. Umbes pooled 80.000-st inimesest Makelli laagris lahkuvad varsti, isegi kui neil on puudus tööriistadest ja seemnest. Teised 40.000 inimest, kellest paljud alles hiljuti jõudsid laagrisse, pole k[illegible]llalt tugevad koju tagasi mars[illegible]iseks ja jäävad esialgul edasi laagrisse.

Kuidas võita . . .

(Algus lk. 2)

Tabel #2. 1984 aasta föderaal- ja Ontario provintsi-tulumaksud sissetulekult:

Maksustatav sissetulek	Põhiline tulumaks (Basic tax)	Marginaal tulumaks
$12,380	$2,928	30.1%
17,332	4,417	34.6
22,284	6,130	37.6
29,448	8,824	40.1
34,664	10,915	48.1
59,000	22,157	51.1

Föderaalvalitsuse tulumaksuvähendus ei ole siin arvesse võetud.

Vaatleme nüüd kuidas tulumaksuseadus käsitleb sissetulekut kapitalilt, mis on teenitud intressina, dividendidena, või kapitaliväärtuse tõusuna. Oletame, et on kolm maksumaksjat, kelle marginaal-tulumaks on kõigil 40%. Oletame, et kõik teenivad kapitalilt 2,000 dollarit aastas, kusjuures esimene teenib seda intressina, teine dividendidena ja kolmas kapitaliväärtuse tõusuna. Tabel #3 näitab seda.

Tabel #3. Tulumaksu erinevus eriliiki kapitali sissetulekute pealt — 1985. aasta maksumääruste alusel:

	#1 sissetulek intressidest	#2 sissetulek dividendidest	#3 sissetulek kapitali tõusust
Aastane sissetulek kapitalilt	$2,000	$2,000	$2,000
50% sissetuleku lisand	0	1,000	0
Bruttosissetulek	2,000	3,000	2,000
Mahaarvamine kapitali kasumi arvel (Interest and capital gains deduction)	1,000	1,000	1,000
Maksustatav sissetulek	1,000	2,000	1,000
Tulumaks 40%	400	800	0
Dividendide tulumaksu krediit 33%	0	660	0
Neto tulumaks	400	140	0
Raha, mis alles peale tulumaksu	$1,600	$1,860	$2,000

Oletame edasi, et kõigil kolmel oli algkapitaliks 20,000 dollarit, mille, pealt nagu tabel #3 näitab, teenisid kõik 2,000 dollarit. Selle alusel teenis number üks 9.0%, number kaks 9.3% ja number kolm 10% oma investeeritud kapitalilt. Nagu näeme, mõjutab tulumaks tunduvalt lõpptagajärge.

Järgmises artiklis käsitleme rahandusliku kava koostamist.

Tarvo Toomes

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$54.—	$68.—
Poolaastas	$30.—	$37.—
Veerandaastas	$16.—	$19.—

I KLASSI POSTILE LISADA SAATEKULU JÄRGMISELT:

I klassi postiga (kiripostiga):

		Kanadas:	USA-s:
aastas	$59.—	+ $42.—	$47.—
poolaastas	$32.—	+ $21.—	$24.—
veerandaastas	$17.—	+ $10.50	$12.—

VÄLJASPOOL KANADAT ja USA-d:

LENNUPOSTIGA aastas $132.—, poolaastas $69.— ja veerandaastas $36.—

Aadressi muudatus 70 centi. Üksiknumbri hind 70 centi

USA aadressidele „ZIP CODE"

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates .... 19.......... Tellimise katteks lisan $.......... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi ....

Aadress ....

....

....

ISSANDALT SAI KOJUKUTSE MEIE ARMAS MAMMA, VANAMAMMA, VANAVANAMAMMA JA ÄMM

ELIDE TURSK

Sündinud 5. novembril 1901 Hiiumaal
Surnud 6. augustil 1985 Lindsay's

Leinavad

poeg OSKAR perekonnaga Kodu-Eestis
tütar VILMA perekonnaga
tütar AASA perekonnaga
SUGULASED Kodu-Eestis ja Rootsis

„Õndsad on need,
kes Issandas surevad."

ARMAST ISA, VANAISA JA VANAVANAISA

LEONHARD LUNTER'it

mälestavad sügavas leinas

poeg HEINAR abikaasaga
pojapoeg ERNI perekonnaga
pojatütar DAISY-ANN perekonnaga

Ole ustav surmani,
siis tahan ma sulle
elukrooni anda.

JUBA LAPSEPÕLVES MULLE ARMSAKS SAANUD

SALME MÜRK'i

mälestab kurbuses

AIMI abikaasaga

Leinas mälestame armast sugulast ja sõpra

LEONHARD LUNTER'it

HELJE ja VALFRIED
ELLA ja LEANDER
HELME ja EDUARD
SILVI ja EVALD
HELJU ja ESTER
MAILA ja ARNI

Armast abikaasat

Leonhard Lunter'it

sündinud 4. septembril 1900 Hiiumaal
surnud 9. augustil 1985 Torontos

leinab kurbuses

Suurel hommikul
näeme jälle!

abikaasa KATI

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Austakkamate kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(Kunagpool Eglintoni)
Hellstada tel. 489-8811 • 489-8662

Koolera levib Etioopias

ADDIS ABEBA — Epideemia, mida meditsiinilised asjatundjad usuvad olevat koolera, näib levivat kiiresti Etioopia pealinnas. Samasuguseid raporte on saadud ka Sudaanist. Üks Euroopa doktor ütles, et see on kindlasti koolera-epideemia.

Raske lennuõnnetus Dallases

DALLAS — Kuni 130 inimest said surma Delta Air Lines lennukil, kui see 160 inimesega maandumisel sattus ägedasse äiksetormi ja kuulmata õhukontrollija hoiatust mitte maanduda põrkas enneaeg-

Ladina-Ameerika riikide välisvõlg

HAVANNA — Ladina-Ameerika riikide 360 miljardi dollari suurune välisvõlg on poliitiline pomm, mis ootab plahvatust, ütles endine Peruu peaminister Jorge Fernandez Maldonado Ladina-Ameerika riikide majanduskonverentsil. Eriti teravalt ründas International Monetary Fund'i Kuuba president Fidel Castro ja soovitas Ladina-Ameerika riike ühinema vastusurve avaldamiseks pankadele, eesotsas USA's.

KIRIKUD

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS

Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallingbrook Rd., Scarborough, Ont.
Telefon 698-7977 või 766-7853
Kantseleis, telefon 921-9417

JUMALATEENISTUS pühap., 11. augustil kell 5 p.l.

Õpetaja viibib suvel aegajalt linnast eemal, kuid ta on kättesaadav vajaduse korral telefoniga 1-519—371-0068.

EELK PEETRI KOGUDUS

917 Mt. Pleasant Rd. Toronto Ont. M4P 2L1

Praost Andres Taul. Tel. 483-4102
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387, kirikus 483-6648
Organist dr. Roman Tel

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 18. augustil kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo.

Jumalateenistus pühapäeval, 25. augustil kell 11 hommikul. Teenib õp. E. Heinsoo.

Õpetajate kõnetunnid kolmapäeviti kl. 9.30—12 päeval ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

Koguduse kantselei on avatud teisipäeviti kl. 10—6 ja neljapäeviti kl. 12—3.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS

21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645

Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Laupäeval, 17. augustil kell 4 p.l. VABAÕHU JUMALATEENISTUS Udoras, Lodu talus. Allan Laur ja Gustav Pitka. Laulavad Ingrid ja Evert Söderholm.

Pühapäeval, 18. augustil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Külaliskõneleja pastor Endel Siitam ja Allan Laur. Lauluduett. (Buss Eesti Kodust kell 2.15 p.l.)

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS

383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7

Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172

Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 18. augustil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul.

Pühapäeval, 25. augustil JUMALATEENISTUS kell 7 õhtul. Teenib õp. Albert Roost.

Õpetaja suvised kõnetunnid (juuli ja august) neljapäeval kella 6—8 õhtul ja pärast jumalateenistusi.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 hommikul kuni kella 4 pärast lõunat.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS

562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmapäeval, 14. aug. kell 7.30 õ. piibli-palvetund.

Pühapäeval, 18. augustil kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Teenivad dr. M. Marley ja E. Saraoja. Valguspilte Egiptuse misjonipõllult. Lauluettekandeid ja kohvilaud.

Teisipäeval, 20. augustil kell 11 hommikupalvus.

Kolmapäeval, 21. augustil kell 7.30 õhtul piibli-palvetund

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS

383 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bardc Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6438

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WBLD 1270 kc.

Pühapäeval, 18. augustil kell 11.00 hommikul JUMALATEENISTUS. H. Eller. Kell 6.00 õhtul VÄLISMISJONIÕHTU. Kõneleb E. Siitam.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS

Kirik: Redeemer Luteri kirik (Bloor ja Indian Rd.)

Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2.
Tel. 483-2478 ja 1-527-0410

Pühapäeval, 25. augustis kell 13.00 vabaõhuteenistus Hõbe talus, (hwy 48 ja Royal Beach Rd.).

Õp. Nõmmik viibib puhkusel 9.—18. augustil, asendab õp. E. Heinsoo, tel (416) 283-9387.

ESIMENE EESTI EV. LUTH. KOGUDUS HAMILTONIS

Kirik: 18 Victoria Ave. S. Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik,
3 Mapleside Ave. Hamilton Ont. L8P 3Y4, tel. 527-0410.

Pühapäeval, 25. augustil kell 17.00 JUMALATEENISTUS Hamiltonis. Õp. Nõmmik viibib puhkusel 9.—18. augustil, asendab piiskop K. Raudsepp, tel (416) 562-7438.

Armast sugulast

ELIDE TURSK'a

mälestavad leinas

AMALIE
HARTVIG perekonnaga
LOONE perekonnaga
VIRVE abikaasaga
AGU perekonnaga
MAGDA perekonnaga

Kauaaegset head naabrit

KARL BECKMANN'i

mälestavad

I. KANNELMÄE perega
A. LEHESALU perega
J. MARTINEZ perega
K. PRUULI perega
T. SILLAOTS perega
R. TAMMARK perega

Puhka rahus.

USA võlg 2.000.000.000.000 dollarit

WASHINGTON — USA president Ronald Reagan küsivat Kongressilt valitsuse krediidipiiri suurendamist, mis võivat tõsta riikliku võla suuruse üle kahe triljoni dollari — $2.000.000.000.000-le.

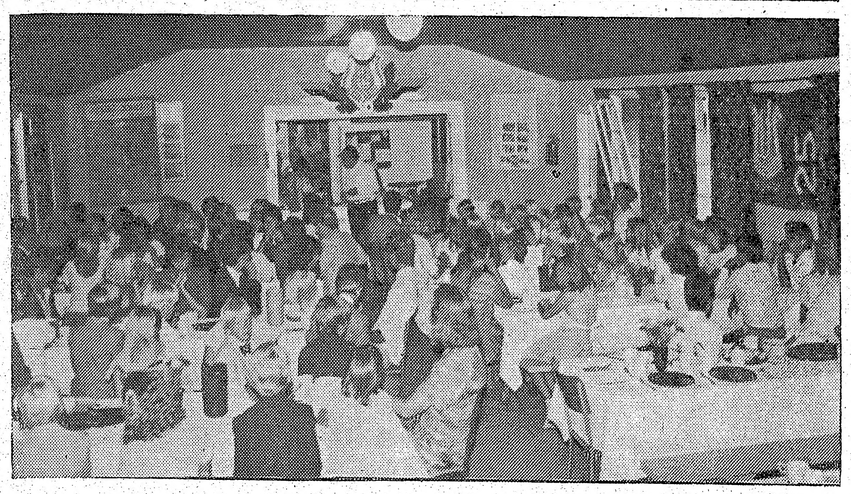

Jõekääru Lastesuvekodu lõpetamisele eelsel päeval toimus suvekodus pidulik õhtusöök. Peale sööki jagas Endel Ruberg laskuritele auhindu. Foto: J. Säägi

Valve Andre kirjutab eestlasist

Ontario Advisory Council on Multiculturalism and Citizenship bülletääni (nr. 2, 1985) on avaldatud nõukogu liikme Valve Andre kirjutis „Retrospect Ontario 1984: ESTO 84 / Estonian reminder to the free world", kus ta vaatleb eestlaste nädalapikkust pidustust ja selliste pidustuste traditsiooni Eesti ajaloos, mis algas esimese laulupeoga aastal 1869.

Autor küsib: miks peab nüüd vaba Estonians World Festival toimuma väljaspool Eestit? Ja vastab siis, et Eesti, üks kolmest Balti riigist Põhja-Euroopas pole enam vaba, kuigi oli varem Rahvasteliidus respekteeritud liige.

Valve Andre annab ülevaate Eesti saatusest, ühe osa eestlaste põgenemisest, kes on hajuli mitmes riigis. Ekslikult märgib autor Eesti inkorporeerimist N. Liiduga 1944, tegelikult toimus see 21. juulil 1940 ehkki sellele järgnes saksa okupatsioon. Väliseestlased aga on otsustanud säilitada, arendada ja viljeleda oma kultuuritraditsiooni ja rikkusi.

Viimases osas kirjeldabki ta ESTO-84 sündmusi, peatudes eriti ESTORAMAL, Esto Visioonil, Laulupeol, rongkäigul, märkides selle kõrval ka arvukaid muid sündmusi nädalase kestvusega pidustusel.

Rootsi eesti leerilaagris 38 leerilast

16. eesti leerilaagris Rootsi eestlaste keskuses Metsakodus oli tänavu 38 leeriõpilast. Üldjuhiks oli Eero Paldrock, keda abistasid Margus Bauman ja Jaan Reinson. Leeriõpetajad olid Jaak Reesalu ja Eduard Kägi, mõlemad Göteborgist.

Neli tundi päevas oli leeriõpetus, peale selle pidid noored tund aega ise õppima. Ilusate ilmade puhul istuti väljas, samuti leeritundide ajal.

Leeriõpilased olid jagatud kuude gruppi, igal grupil omad nimed, mis paiguti olid üsnagi imelikud, nagu „Hungrau Crew" ja „United viiulid". Iga päev oli üks gruppidest toimkonnas, aitamas toidu valmistamisel ja korrastamisel. Peale selle olid ka trahvitoimkonnad, mida oli päris kerge kaela saada. Oli vaid vaja nina tarest välja pista pärast öörahu kell 11 õhtul ja järgmisel päeval tuligi kärutada kruusa või raiuda puid.

Metsakodust tehti ka rännakuid väljaspoole, kolme km kaugusel asuvasse Utvängstorpi kirikusse või matkati ümber järve, et paremini tundma õppida Metsakodu looduslikku ümbrust.

Metsakodu leerinoorte õnnistamine toimus 21. juulil Sandheimi kirikus, kus õnnistamistalituse pidas õp. J. Reesalu.

LO/EPL

Maailmakuulsused EXPO 86'l Vancouveris

(Canadian Scene) — Legendaarne Kirovi ballett Leningradist esineb esmakordselt Põhja-Ameerikas pärast enam kui kahtkümmend aastat Royal Bank/EXPO 86 Maailma festivali raames. Kirovi ballett esitab „Luikede järve" ja ühe uue balleti „Rüütel tiigri nahas" — koreograafia balletikompanii kunstiliselt juhilt Oleg Vinogradovilt. Esinemised leiavad aset mais.

Suur-Britannia Kuninglik ballett esitab Sir Kenneth MacMillan'i „Romeo ja Juliet" ja Põhja-Ameerika esiettekandena tema „Le Baiser de la Fee", veel Sir Frederick Ashton'i „Üks kuu maal" ja ühe David Bintley balleti maailma esiettekandena.

Samuti esitatakse festivali raames traditsioonilisi indoneesia tantse. Tegesi küla elanikud Bali saarelt esitavad esmakordselt välismaailmas nende verisooni „Ketjak'st" (Ahvi tants) ja ühe õukonna tantsu „Legong Keraton".

Maailma trummide pidustus, milles osalevad paljud rahvad, on ka osa festivalist. Lisaks eelnevatele esineb veel Philadelphia Orkester Riccardo Muti juhtimisel ja paljud teised paljutuntud kanada ansamblid nagu Kanada Rahvuslik Ballett, Kuninglik Winnipeg'i Ballett, Montreali „Les Grands Ballets Canadiens", Vancouveri sümfoonia, Vancouveri Ooper ja teater.

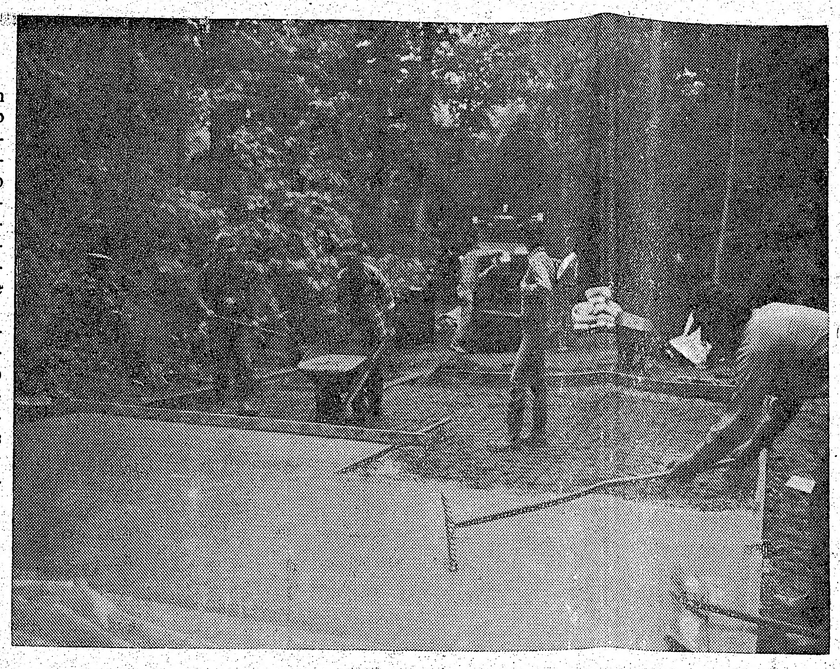

Kotkajärve töömeestel valmimas betoonalus varustuskuuri ehitamiseks. Foto: S. Kask

Kuusalu lauritsapäeva järgedel

Demonstreeriti kodurahvale, et neid pole unustatud

Maakondliku tegevuse liiki kuuluv Kuusalu koguduse ja kihelkonna lauritsapäeva tähistamine Jõekäärul tõi kokku mõnesajalise osavõtjaskonna, näidates et suvistel kokkutulekuil on koht meie rahva elus ja et Seedrioru suviharjapidustuse kõrval vajatakse ka teisi. Kuusalu kunagise traditsiooni elustamine täitis suurepäraselt korraldajate poolt ettevõtud eesmärki.

Suvepäeva esimeses osas oli Kuusalu koguduse lauritsapäeva jumalateenistus, kus teenis Kuusalust pärit õp. E. Heinsoo, laulusolistideks olid harjumaalased Valve Tali ja Hilda Sepp, keda saatis orelil Georg Iltal.

Õp. E. Heinsoo märkis alul, et tal on kirjavahetus Kuusalu rahvaga, kes on teadlikud tänasest kokkutulekust ja saatsid tervitusi; ka seal algas lauritsapäeva jumalateenistus armulauaga. Miks tähistatakse kodukiriku lauritsapäeva eemal kodumaast?

Kristiik vendlus ja armastus kodukihelkonna kaasinimese vastu on salajane jõud, mis on meid siia kokku toonud. Siinse kokkutulekuga demonstreerime Kuusalu kodurahvale, et me ei ole neid unustanud,

et meie hinges põleb samuti kui nendel lootusesäde paremale tulevikule.

Ta selgitas lauritsapäeva päritolu aastal 258 A.D. märtrina surnud püha Laurentsiusest, kes läks surma inimõiguste eest. Ta kirjeldas Kuusalu kiriku ajalugu. Kogudus asutati juba aastal 1220, gooti stiilis kirik aga sajandi lõpul. See on paaril korral hävinud ja ümberehitatud, nii et praeguses kirikuhoones on vaid väike osa algsest kirikumüürist. Ka on aastast 1523 peale teada õpetajate nimed. Viimane, Eduard Salumäe suri südamerabandusse tänavu juunis. Pojad Jaak ja Tiit täidavad ajutiselt isa ülesandeid; ka on kasupojal Mardil ees vaid konsistooriumi eksamid.

Ta tutvustas mitmeid endisi õpetajaid, kes on Kuusalu rahvast teeninud, aga puudutas lõpuks asjaolu, et inimesed jäävad kirikust eemale ja tahavad omal jõul elust läbi saada.

Seepärast ta tundis kahju Kuusalu rahvast, kes tänasest teenistusest eemale jäid. Aga need, kes siia tulid on hõõguvad söed Kuusalu kogudusest, kes ei unusta sealset kirikut ega vajadust kirikus käia.

Valve Tali ja Hilda Sepp laulsid jumalateenistuse kestel „Helde Isa taeva sees" ja „Jää minuga".

Pärast T. E. Naisseltsi poolt korraldatud lõunasööki oli paar tundi aega Seedrioru kauni loodusega tutvumiseks. Ka oli keskpäevase päikse kuumus vähenenud tekkivaisse pilvisse, kui uuesti inimesed staadioni istmed täitsid. E. Reinas mängis fanfaari nelja maailmakaare suunas, misjärel teadustaja L. Leivat ütles kõigile tere tulemast ja soovis,

et Kuusalust pärit olevad tõstaksid käed; neid oli mõni, aga harjumaalasi seda enam.

Avasõnas Harjumaalaste Koondise esimees Juta Kübarsepp ütles kõigile tere tulemast lauritsapäeva pühitsemisele ja märkis, et lauritsapäev oli Kuusalus suur pidupäev, millele juba kaua ette valmistati. Seekordne üritus on harjumaalaste Koondisel esimene, kuid ta lootis et teised järgnevad.

Oma sõnavõtus Kuusalust pärit Eesti Vabariigi aupeakonsul Ilmar Heinsoo meenutas kunagist lauritsapäevale minekut, osavõttu kergejõustikuvõistlusist. See oli ainulaadne ühel kihelkonnal Eestis.

Siin on maakondlikud organisatsioonid loonud uue liikumise, minnes tagasi kodukohtadesse, kuhu täna minnakse koos Kuusalu rahvaga.

Maakondliku Esinduskogu esimees J. Vihma hindas Kuusalu rahvast mõtte eest tähistada oma kauni põhjaranniku traditsiooni ja soovitas, et nad hoiaksid neid tavasid, mis sobivad suurepäraselt maakondliku liikumise raamidesse. Ta rääkis loo kodumaalt põgenemisest pärast N. Liidu sõjavägede sissetulekut, kus Kuusalu rannast viis paat teda üle lahe ja teda kostitas enne vana eesti ema, kes lubas kogu öö valvata ja palvetada kuni paat jõuab teise randa. Tema viimane soov oli lahkujale: „Ärge unustage seda maad ja neid inimesi, kes siia peavad jääma." Need sõnad sobivad hästi Kuusalu rahva kokkutulekul meenutada.

Väga pika aktusekõne pidas Enn Salurand. Märkides esmalt, et kodumaal hakatakse meie rahvusgrupi häädumist ennustama,

kuid lauritsapäeva elustamine näitab vastupidist, et see on muutunud üldrahvuslikuks sündmuseks ja kord pühitseme seda jälle Kuusalus sini-must-valgete lippude all.

Ta tutvustas lauritsapäeva tagapõhja, mis ühines tulehaldja kultusega. Sel päeval ei tehtud tuld, ei pekstud rehte, isegi piibu tegemine oli keelatud, mistõttu lauritsale on jäänud tulehaldja nimbus. Eesti Vabariigi ajal peeti seda pühana kihelkonna ulatuses, viimast korda 1939. a. koos Kaitseliidu aastapäevaga ja spordivõistlustega. Kindral Orasmaa oli kõnelejaks ja ütles, et oleme neutraalsed alanud konfliktis ja meid jäetakse rahule.

Kõneleja ütles, et Kuusalu rahvas on praeguses olukorras läbi löönud, neil on eeskujulikud põllumajanduslikud ettevõtted, eriti lillekasvatusega.

Ka kultuuriliselt on Kuusalus ergas elu — nende rahvatantsurühm saadeti hiljuti Moskvasse Eestit esindama.

Ta puudutas ka Kuusalu kunagist õpetajat E. Ahrensit, kelle grammatikaraamatud panid aluse eesti kirjakeelele.

Siis tõi ta andmeid Kanada riiklikust statistikast, kus iga rahvaloendusega on nende arv, kelle kodukeeleks on eesti keel, väga marginaalselt langenud. Ta pidas vajalikuks „teha sõitu meie kultuuritegelastelele„ et selline protsess ei jätkuks. Meie rahvuslikus tegevuses on saabunud aeg, mil tuleb arvestada eestluse tuumiku tugevusega Torontos. Siin ei ole hääbumist, kui uued kultuurigrupid hakkavad tegutsema. Hääbumine on vaid kodumaal, kus sealsed parteilased hääbuvad koos venelastega.

Siin aga peab iga kodu võitlema eestluse ja eesti keele eest, ka poliitiline võitlus kestku edasi. Anname EKN valimistele uue soovituse — keel, see sektor peab olema aktiivne.

Anname hääle neile, kes kandidaatidest annavad sellekohase lubaduse.

Ta lõpetas 45-minutilise kõne soovitusega, et olgu lauritsapäev tõotuse andmiseks, läheme oma rahvusliku tööga edasi, kuni Kuusalus lehvivad jälle Eesti lipud.

Aktuse muusikalises osas esinesid õed sopran Valve Tali ja alt Hilda Sepp, kes laulsid M. Härma „Ei saa mitte vaiki olla", A. Tomsoni „Kannel" ja P. Tammeveski „Kodumuld". Sopran Õnne Laikve rahvavilsid „Kui ma olin väiksekene" ja „Eideratas", kõigi saatjaks oli Georg Iltal elektriorelil. Eesti helilooiate või rahvaviisid sobisid haaravalt päeva sisu juurde.

Teistest erinevalt esitas bariton Andres Raudsepp kolm laulu, rahvaviisi „Kivikasukas", „Vana Tallinn"

ja äsjastele Läänemere vabadusristlejaile pühendatud omaloodud sõnadega laulu, mõne juures saatis Peeter Sõrra akordionil.

Viimase „Kalevite kants" ta organiseeris hoogsaks ühislauluks, saates ise kitarril, P. Sõrra akordionil.

Sõnavõttude vahel, pikemalt aga lõpus esines Rahvapillide Orkester O. Haameri juhatusel, esitades rea rahvalikke viise kas omaette või koos trioga, kuhu kuulusid Tooming, Leida Laanep ja Vally Männik.

Lõppsõnas kogu ürituse algataja ja organiseerija Voldemar Salurand tänas kõiki kaasosalisi,

kelle ettekanded on jätnud mulje, et aktus oli väga lühike, väljaarvatud mõni üksik osa.

Ta tänas nimepidi kõiki ja rääkis siis kuidas lõppev sündmus oli omale kuju ja sisu saanud, misjärel paaritunniline aktus lõppes Eesti hümniga.

Järgnes kohviaeg ja pidi järgnema lõkkeõhtu paisjärve ääres, aga alanud sadu sundis tegevuse lastekodu saali, kus toimus seltskondlik tegevus ja loositi välja väga rohkete võitudega loterii.

Need, kes on Sissiküla sauna külastanud on ehk märganud, et ühel nurgakivil on tsementi kirjutatud järgmine kuupäev: 27. VII 56. Nii et järgmisel suvel on saunal 30-aastane juubel. Senini on ta oma kohustusi hästi täitnud ja eesti noori puhtana hoidnud.

s. k.

USA delegatsioon viibis Tallinnas

17. juulil viibis Tallinnas USA delegatsioon, kes võttis osa varem Moskvas toimunud läbirääkimistest valitsuste vahelise kalapüügikokkuleppe uuendamiseks N. Liiduga. Delegatsiooni juhiks oli USA suursaadik, liikmeks USA riigisekretäri abi asetäitja ookeanide ja kalapüügi küsimustes Edward Wolfe.

Samal päeval võttis väliskülalised vastu Eesti NSV Ministrite Nõukogu esimehe asetäitja, plaanikomitee esimees G. Tõnspoeg. Külalised käisid S. M. Kirovi nimelises näidiskalurikolhoosis, Pirita olümpiapurjespordikeskuses ja tutvusid Tallinnaga. E. Wolfe ütles, et Nõukogude valitsuse esindajatega peetud läbirääkimised osutusid positiivseiks.

Suvine Kotkajärve

Sel suvel on tegevus Kotkajärve aladel palju tagasihoidlikum kui eelmisel aastal, mil toimus maailmalaager selle-eelsete talgutöödega ja järelkoristamistega. Kuna meie skaudid võtsid osa Kanada skautide jamboreest, siis ei toimu sel suvel Kotkajärvel skautlaagreid.

Augusti teisel poolel läheb Kotkajärvel tegevus elavamaks kui algavad gaidlaagrid, Metsaülikool ja metsamärgi kursus. Septembris tulevad üksuste aastakoosolekud ja kaua planeeritud varustuskuuri ehitamine. Varasuvel toodi kohale veel mõned koormad kruusa laiendamaks ehitusplatsi ja siis valati ehitusele betoonist alus, mis ootab nüüd puuraamistikku. Senini on ehituse läbiviimist majanduslikult toetanud järgmised organisatsioonid:

Eesti Sihtkapital Kanadas, Toronto Eesti Skaudisõprade Selts, Eesti Gaiderite Kogu ja Skautide malev. Suur-tänu annetajatele! Kuid projekti lõpule viimiseks on vaja veel majanduslikku abi. Lähemaks informatsiooniks helistada skm. Silver Kasele, tel. 267-8027.

Ehitustööde kõrval on ka vaja koristada puud, mis tornaado maha murdis, samuti tuleb parandada katkenud elektriliinid.

Eelmisel sügisel otsustas üks koprapere, et sääsesilla raamistik on ideaalne koht oma paisu ehitamiseks. Hiljem vesi voolas üle silla ja tegi sauna külastamise väga keerukaks. Talve jooksul kohalik trapper püüdis koprad kinni, kuid pais jäi järele. Alles nüüd madalvee ajal oli võimalik seda kõrvaldada, nii et vesi võib jälle vabalt voolata sääsesilla alt läbi.

Teadaanne

Saarlaste suvepäev Jõekäärul jääb tehnilistel põhjustel käesoleval aastal pidamata.

Saarlaste Ühing Torontos

CARSTENS

Art & Gifts

Taani käsitöö-äri

Saadaval kõik D.M.C. lõngad, samuti käsitöömaterjale Taanist. Külastage meid! Leiate kõike, mida vajate käsitööks.

2217 Danforth Avenue (idapool Woodbine Subway'd)

Telefon 690-1897

Avatud: 10—6, esmaspäeviti suletud

Hillside Bakery and Delicatessen

2351 LAWRENCE AVENUE E. Tel. 261-2238
(Hillside Plaza, Brimley nurgal)
Omanik Ake Saarinen

Värsked saadused iga päev — Kõik delikatessid saate meilt

Ari avatud: teisip., kolmap. ja neljap. 9—6, reedel 9—7, laup. 9—4. Esmasp. suletud.

SKOGS

PAINTING DECORATING

Vaipade müük ja mahapanek, värvimine, tapeetimine, nõkkide ümberehitamine, „Drywall" ja muud tööd.

Hel. NILS — 883-4337

C. OTTWAY HERBALIST

Ravimtaimed, tervislikud toidumined ja vitamiinid. Nõuanne ja sõbralik teenindamine eesti rohuteadlase A. Tolgeri poolt.

300 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N6 — Tel. 463-5125

ILMUS

Heino Susi

SARVIKU SULASED I

Tõsieluromaan — 198 lk.

Hinnad tellijaliikmeile:	üksikraam. br.	üksikraam. kõit.	poolsari (6 raamatut) br.	poolsari (6 raamatut) kõit.
USA ja Kanada	$9.50	$11.70	$57.—	$70.20

Kaanehind mitteliikmeile: br. $12.—, kõit. $16.—

ESINDAJAD KANADAS:

A. Viirlaid, 63 Glen Davis Cresc., Toronto M4E 1X7, Ont.; Estonian Publishing Co. „Meie Elu", 958 Broadview Ave., Toronto M4K 2R6, Ont.; E. Kalm, R.R. 2, Breslau, Ont. N0B 1B0; Hilja Teose, 11771 De Tracy St., Montreal, Que. M4J 2C1; V. Metski, 6 Dawn Rd., St. Catharines L2N 2M7, Ont.; V. Sprague, 2313 Samuel Drive, Ottawa K1G 3C3, Ont.; U. Veedler, 47 Kent Ave., Sault Ste. Marie, Ont.

SPORT

Noorte spordilaager 1985

Laupäeval, 3. augustil avati Eesti Laste Suvekodus Jõekäärul eesti noorte spordilaager põhimõttega „Terves kehas terve vaim".

Sport on põiminud eesti rahva elu ja tegevust juba muinasaegadest, kuid spordi hiilgeaastad langevad ühte Eesti riikliku iseseisvuse ajaga, kus spordiharrastus saavutas kõlapinna laiades massides.

Selle sportliku vaimu tõid põgenemisel kaasa praeguste sportlaste vanaisad ja isad ning pärandasid selle oma järeltulejatele,

kes seda spordilaagrit suure entusiasmiga organiseerisid ja seda praegu juhatavad.

Laupäeval, kell 11 e.l. langetati laste suvekodu lipud ja kell 3 p.l. heisati spordilaagri lipud ja toimus laagri avamine. Spordilaagri kasvandikud ja juhtkond oli üles rivistatud lippude väljakule, kus laagri juhataja Jaan Schaer oli laagri avajaks, rõhutades ajaloolise päeva, esimese Eesti spordilaagri avamise tähtsust paguluses.

„Spordil on tähtis osa inimese elus. Ta aitab hoida tervist, õpetab noorele enesekontrolli ja vastupidavust. See laager ei ole ettenähtud selleks, et te hakate maailma sporditulemusi purustama, vaid siin on teil võimalus tutvuneda ja õppida ning katsetada erinevate spordialadega nii et laagri lõppemisel on teie teadmised ja sportimise tase palju kõrgemal.

Spordilaagri ehitamine ja valmistamine on näide sellest kuidas noored ja vanad, mehed ja naised koos töötavad selleks, et midagi korda saata eesti noorte kasuks.

Siia laagrisse kogunenud arvukas noortepere (75) on olnud valmis vanemate kogemustest õppima ja vanemad on olnud valmis aksepteerima noorte uusi ideid," ütles J. Schaer.

Spordilaagri juhatus tänas Toronto Eesti Naisseltsi, kes on lubanud neil kasutada nende looduslikult ilusat maa-ala ja ruume. Samuti tänati toetajaid Wintario'd, Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas, Eesti Sihtkapital Kanadas, mitmeid teisi organisatsioone ja üksikisikuid, kelle abita ei oleks üritust suudetud alustada. Tänati veel töötegijaid, kohalikke krundiomanikke hrd Potsepp, Novek, Schaer, Salurand, Ingel, Kõresaar, Tiislar, Esken, Kolga ja Mariott. Kuude viisi on spordiplatse kastetud, niidetud, umbrohtu pritsitud ja teisi töid tehtud. Ehituse juures on kaasa aidanud mitmed Kalevi Võrkpalli meeskonna liikmed ja lastevanemad. Varustuse juures tänati Heino Remmelit ja toitlustamises hrd Rooneeme, Kaljurandi ja Potseppa.

Edasi J. Schaer tutvustas spordilaagri juhatust: „Mina olen laagri juhataja Jaan Schaer, juhatusse kuuluvad Valdeko Novek, Viivi Holmberg, Raivo Remmel, Ilmar Kaljurand, Tõnu Orav, Tarmo Ilves ja Malle Jürima. Tehnilise komitee esimees on Tiit Romet, dr. Jüri Daniel, dr. Jaan Roos, Taimo Pallandi, Arvo Tiidus ja Jaan Laaniste, ning soovis siis sportlastele head, lõbusat laagrielu ja ilusaid sooje ilmu.

Õp. Udo Petersoo oma vaimulikus kõnes rõhutas sportliku tegevuse tähtsust, kuna selle laagri peamiseks eesmärgiks on sport, siis ollakse siin, et harjutada ja arendada ennast kehaliselt.

Ta soovitas, et noored võtaksid olümpialiku arusaamise endaga kaasa, kus vandes lubati ausalt võistelda.

Lõpupalves ta palus, et Taevane Isa oleks noortele kehaliseks kui ka hingeliseks toeks, kaitseks neid õnnetuste ja raskuste eest, oleks nendega, kes noori treenivad ja õpetavad, et nad kõik sulaksid üheks tugevaks eesti noorte pereks, aga kus valitseb truu ja õiglane sportlase vaim.

Peale jumalateenistust tutvustas laagri programmijuht Tiit Roomet, järgneva päeva kava, soovides kõigile head sportimist.

J. S-gi

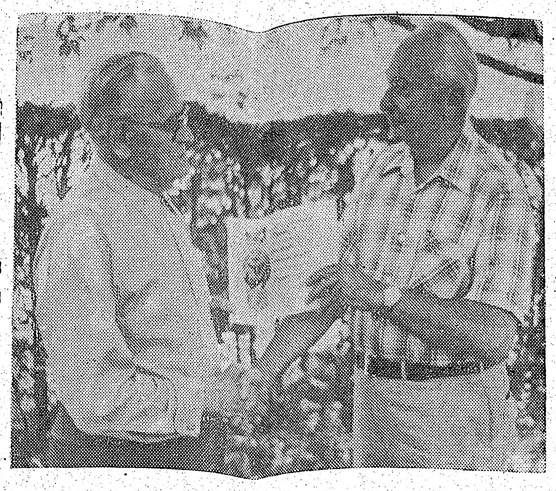

Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi peakoosolekul valiti klubi esimene esimees Johannes Säägi klubi auliikmeks. Pildil klubi esimees Helmut Riko annab J. Säägile üle auliikme diplomi. Foto: Vaba Eestlane

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

Kanada kergejõustiku meistrivõistlused

Kanada meistrivõistlused peeti Ottawas.

Tulemusist meeste aladel:

10000 m esimene Paul McCloy 28.35,44; 20 km käimine — Guillaume Leblanc 1:32.16,25; kuulitõuge — Mike Spiritoso 18.96; 100 m tõkkeid — Mark McKoy 13,27; 100 m — Ben Johnson 10,02; 400 m — Andre Smith 46,31; 1500 m — Dave Reid 3.48,19; 3000 m takistusjooks — Graeme Fell 8.29,97; kaugushüpe — Kyle McDuffie 7.90; kettaheide — Rob Gray 59.04; teivashüpe — Francois Bolduc 5.05; odavise — Laslo Babits 77.82; kõrgushüpe — Alain Metellus 2.28; 200 m — Ben Johnson 20,41; 400 m tõkkeid — John Graham 49,86; 800 m — Simon Hoogenwert 1.46,90; 5000 m — Rob Lonergan 13.48,17; vasaraheide — Valentin Chumak 60.40; kümnevõistlus — Greg Haydenluck 7404 punkti, kolmikhüpe — George Wright 16.52 (uus Kanada rekord).

Naised:

10000 m — Jacqueline Gareau 33.47,94; kettaheide — Gale Zaphiropoulus 54.50; odavise — Celine Chartrand 58.34 (uus Kanada rekord); 100 m — Angela Bailey 11,21; 100 m tõkkeid — Cecelia Branch 13,42; 400 m — Molly Killingbeck 52,15; 5 km käimine — Janice McCaffrey 22.55,00; viievõistlus — Alison Armstrong 5543 punkti; 1500 m — Debbie Scott 4.12,26; kuulitõuge — Rose Hauch 15,41; 200 m — Angela Bailey 23,02; 400 m tõkkeid — Gren Wall 57,28; 800 m — Renee Belanger 2.04,60; 3000 m — Ulla Marquette 9.02,41; kaugushüpe — Donna Smellie 6.72 (tagasttuulega); kõrgushüpe — Jeannie Cockcroft 1.94.

Kala- ja laskesportlaste teated

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist korraldatakse laupäeval, 24. augustil, algusega kell 10 hommikul Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus toimus rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Laskemoona on saadaval kohapeal. Palume kõikide laskehuviliste osavõttu.

☆

Järgmise klubi üritusena korraldatakse kolmas kalapüügivõistlus sel aastal Simcoe järve Royal Beachi vetel pühapäeval, 25. augustil. Võistlus toimub klubi juhatuse poolt väljapandud auhindadele. Kogunemine kell 7.00 hommikul Park Motelli restorani parkimise platsil. Võistluse algus kell 8.00 hommikul. Peale võistluse lõppemist palutakse koguneda Royal Beachi Roadi ja 48 HWY nurgal asuva, eestlaste hulgas hästi tuntud, Hõbe talu õuele. Paadid palutakse vette lasta Virginia Beachist või Provincial pargist. Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

MÜÜGIL

Oskar Lutsu KEVADE I

Saadaval „VABA EESTLASE" talituses ja koolilõhtutel Eesti Majas raamatute müügilaual.

HIND $6.00 — postiteel $6.50

TOETAGE POLIITVANGE

Vaba Eestlase talituses on saadaval

Eesti vastupanuliikumise kroonikad I ja II kõide, üksikkõlte hind $20.00, saatekulu $1.—

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusteos „Kaks kes ei alistunud" $34.00, saatekulu 01.—

Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusmargid 34 marki poognas, poogna hind $3.00, saatekulu $0.50

Mart Nikluse kirjaümbrikud tema sunnitöövangla aadressiga Tasuta

Mart Nikluse, Enn Tarto, Lagle Pareki, Tiit Madissoni, Heiki Ahoneni ja Arvo Pesti vabastamisenõudega postkaardid saatmiseks ENSV aschaldurile Karl Vainolo Tallinnasse ja NSVL ülemvalitsejale Mihhail Gorbatshovile Moskvasse Tasuta

Tasuta tellimistele lisada $0.50 saatekulu

ILMUS SUURTEOS

„EESTI VABADUSRISTI KAVALERID"

Kordustrükk samanimelisest teosest, mis ilmus Tallinnas aastal 1935 Vabadusristi Vendade Ühenduse Keskjuhatuse väljaandel. Suures formaadis, eeskujulikus trükitehnikas, nägusas köites, 405 leheküljes. Eesti Vabadusristide originaalkujutused värvitrükis. Teos sisaldab elulood koos piltidega kõige vapramatest kangelastest ja poliitikutest, kes lõid iseseisva Eesti Vabariigi, samuti välismaiste ajalooliste isikute nimed, kes rahvusvaheliselt kaasa aitasid Eesti iseseisvuse teostumisele. Teos on tegelikult Eesti iseseisvuse sünnilugu, mille omamine ikestatud Eestis on poliitiline kuritegu.

Kirjastus Välis-Eesti & EMP Stockholm

Tellimine saata VABA EESTLASE talitusele hinnaga $50.—

RAAMAT SAADETAKSE VÄLJA OHUPOSTIGA ROOTSIST

Eesti sõduri kangelaslik võitlus 40 aastat tagasi

lugejate soovil eriväljaandena:

1944. AASTA

Kodumaal kirjutatud vastupanuraamat saadaval

„VABA EESTLASE" talituses ja EAK kinkeäris

HIND $3.00 pluss saatekulu $0.70

Eha Tarmet-Toomberg

Eesti naiskutse- hariduse rajaja

Anni Varma 85. sünnipäevale mõeldes

2.

Haridusnõunik Joh. Kiivet kirjutas „TL Naiskutsekool kümneaastane" (lk. 3): **‚Asudes ruumiliselt viletsates oludes, on kool sellele vaatamata saavutanud palju. Kuid vaatamata tagajärjekale tööle, väärib kool ikkagi väärilisi ruume — oma kümneaastase töö tunnustusena."**

Anni Varma enda artiklist loeme, et ta on teinud kümme aastat eeltööd kodukultuuri hoone ehitamiseks ja kool oleks üks lüli Tallinna linna asutiste reas, mis kohandaks tegev-elu nõudeid ning suunaks uutele tegevusväljadele kodukultuuri mail.

Eesti Vabariigis algas haritlaste üleproduktsioon, aga 500 noort kutsekooli lõpetanud olid tööl, igaüks omal kohal kandmas töö eest vastutust ja pälvides rahulolu, pluss teenides omale ülalpidamist. Anni Varma läks oma ideedega kuni riigivanemani välja. Kool sai platsi Tõnismäele. Uue koolimaja nurgakivi panek oli 1936. aastal.

TALLINNA SUURSÜNDMUS

Ilm oli vilu, aga meie südamed olid soojalt rõõmsad, kui läksime **Tõnismäele uue koolimaja nurgakivi panekule,** kuhu kogunes mitmeid tähtsaid tegelasi ja valitsuse liikmeid. Meie allkirjad pandi metallist ilmastikukindlasse karpi, mille oli valmistanud metallikunstnik Otto Tammeraid (Riigi Kunstikooli õpetaja). Tammeraid kogus etnograafilisi vanu ehteid ja varustas Tallinna Linna Naiskutsekoolis valmistatud rahvarõivaid hõbeehetega. Uus hoone kerkis kiiresti. Tõnismäelt mööndes peatusin hetkeks või aeglustasin samme, et kerkivat suurt ehitust vaadata. Rind paisus rõõmust ja mõte fantaseeris rõivaõmblemise osakonna asukohta.

Maja valmides kuulus selle ehituse idee algatamine ainuüksi Anni Varmale ja mitte kellelegi teisele. Tõnismäe uus koolimaja murdis aga Anni Varma südame ja tegi ta vapemaks. Olime kõik hingepõhjani meie kool ei saanudki sügisel sinna sisse kolida. Suve jooksul ja ettenähtud kavatsetult asus sinna Kodumajanduse Instituut, mis oli teatud mõttes rivaaliks meie majapidamise osakonnale. See oli ka üks Anni Varma ideesid, et dieetika ja haitulevasse majapidamise klassi.

Töötasin 1936/37. õppeaastal ka Roosikrantsi tänaval Kodumajanduse Instituudi ruumes, mis oli Reite erakooli hoone. Reite kool likvideerus, Salme Masso oli juhataja ülesannetes. Vastasutatud Kodumajanduse Instituudil oli seal tõesti kitsas. Juhatajaks oli haiglane Marie Reisik. Kõik Anni Varma vastased olid ühte punti kogunenud ja näitasid oma võimeid. Peapõhjus oli vast kahe energilise naise mittesobivus. Haridusministeeriumi tuli mag. agronoom Alma Martin, kes oli Ameerikas ülikooli lõpetanud. Tema tegevusest on ka vähe kirjutatud. Ta asus Eesti kutseharidust ja teisi nõunikke suunama. Oli laialdase silmaringiga, kuid mitte sõbraliku iseloomuga ning vastand Linda Eenpalule.

Kuna liikusin agronoomide seltskonnas, siis puutusin temaga kokku ja vestlemisel leidis ta alati, et temal on õigus. Kahtlemata oli ta tark, kuid väga isekas ja järeleandmatu kui Pedagoogiumis tulevasi majapidamise õpetajaid suusõnaliselt eksamineeris. Anni Varma ignoreeris Alma Martinit selles osas, mis puutus meie tekstiilkooli või õpetajate valikusse. Lühidalt: need kaks naist pidanuksid käsikäes töötama. Kodumajanduse Instituudi seljataga oli Alma Martin, kes näitas mida võis. **Sinna Tõnismäe uude koolimajja sai siiski meie pesuosakond neljandale korrusele sissekolida, kus oli palju valgust, palju õhku ja akendest oli kaunis vaade pealinnale.**

ISESEISVA OMAKULTUURI ARENDAMINE KÕIKIDEL ALADEL

Nägime oma lühikesel iseseisvuse ajal, et ühe rahva rahvapärane looming saab sündida vaid vabaduses. Seda loomingut oli vaja ka välismaailmale tutvustada. Selle ülesande läbiviijaks sai Anni Varma, kuna ta oskas mitmeid keeli. Tema korteris, kirjutuslaua ümber põrandal olid lahtised mitmekeelsed ajakirjad ja raamatud. Ta õppis ja uuris ise pidevalt ja oli elavas kirjavahetuses põhjamaade kodutööstuse aladega, nii et ka Eesti võeti 1931. aastal Kopenhaagenis Põhjamaade täisõiguslikuks liikmeks. Tekkis tarvidus tarbekunsti ja kodukultuuri ajakirja järele. Anni Varma asutas Eesti Kodutööstuse Edendamise Keskseltsi. Rootsi ajakirja „Hemslöjdeni" eeskujul hakkas ilmuma „Kodutööstus", neli korda aastas, mille tegevvastutavaks-toimetajaks oli ta ise. Teised toimetuse liikmed olid J. Maisma, J. Kiivet ja keeleline korrektor Joh. Aavik. Kaastöö lubajaid olid minister O. Kask, ministriabi V. Päts, Kodumajanduskoja juhataja Linda Eenpalu, kunstnik R. Paris, kunstikriitik R. Kangro-Pool, muinsuskaitse inspektor E. Laid, kunstikriitik H. Kompus, haridusnõunik Alma Martin, rakenduskunstnik E. Taska ja mitmed oma kooli õpetajad. Ajakirjale tuli kaastööd ka Soomest, Taanist, Norrast ja Islandilt.

Eesti kodukultuuri pidi rahvale selgitatama. Peagi tekkis palju aktiivset elementi naiste seas, kes kutsekoolides ja ajakirjades olid esimesed selgitama, **et meie peame esiteks väga põhjalikult tundma oma esiemade-isade ajaloolisi saavutusi.** Alguses käis vaiksem selgitustöö, kuid aastatega muutus naiskäsitöö alade rõhutamine ikka julgemaks ja laialdasemaks. Iseloomustav on rahva omapära, mis on igal rahvusel erinev ja tõstab ta teiste seast esile. Eesti sunduslik koolikohustus tegi meie noorte seas tänuväärse töö.

KURSUSED JA ESINEMISED

Haridus- ja Sotsiaalministeeriumi toetusel korraldati 1927. aastal Tallinna Linna Naiskutsekoolis esimene kutse- ja täienduskoolide suvekursus. Kursuste juhatajaks oli eranditult Anni Varma, lektoriteks olid vilunud naiskutsekooli õpetajad, kes oma teadmisi olid hankinud välismaade õppeasutustes, **nagu A. Varma, L. Kilgas, M. Püüman ja J. Heimberg.** Esimesel kursusel oli suur menu ja teine kursus järgnes juba 1928. a.

Õpetajate suvekursused jätkusid pidevalt, sest need tõid värskust õppetöösse. Aeg oli see, mis dikteeris uusi võtteid, uusi materjale tuli pidevalt turule ja meil puudus vastav kirjandus. Võõrkeelsed raamatud olid koolidele raskesti kättesaadavad majandusliku olukorra tõttu.

(Järgneb)

„VABA EESTLANE"
on valvel eestlaskonna
üldhuvide eest!

Eduard Kuuskne 80

Eduard Kuuskne

Juulikuu lõpupäevadel tähistas kiriku- ja seltskonnategelane Eduard Kuuskne oma 80-aastast sünnipäeva koduses ringis perekondsete ja korp. Sakala esindajate juuresolekul.

E. Kuuskne sündis Harjumaal Anija vallas 30. juulil 1905 edumeelse taluomaniku pojana. Keskhariduse omandas Tallinnas, kus lõpetas gümnaasiumi 1926. Kaitseväeteenistuse tegi Tallinnas. Saadeti seejärel Sõjakooli aspirantide kursustele, mille lõpetamisel ülendati lipnikuks. Täiendanud end Sõjakooli lektorite juures ülendati n.-leitnandiks 1936. Lõpetas Politseikooli kõrgema klassi ja E. V. Tartu Ülikooli õigusteaduskonna, oli sellejärele Siseministeeriumi teenistuses mitmetel juhtivatel kohtadel. 1940 vallandatud teenistusest siirdus maale, kus töötas juhuslikel töödel kui sakslased maa vallutasid läks tagasi Tallina ja oli lühikest aega Siseministeeriumi sekretäriks ja Sisedirektooriumis osakonnajuhataja.

Sakslaste okupatsiooni ajal 1943. aasta sügisel lahkus kodumaalt ja siirdus üle Soome Rootsi, kuhu saabus 4. jaan. 1944. Oli teenistuses kohtute majas arhiivitöölisena ja hiljem postivalitsuses. Asus ümber Kanadasse, kuhu saabus 20. aug. 1948, rakendudes seltskondlikele ja kiriklikele tegevusaladele. Oli Peetri koguduse asutaja liige ja nõukogu liige, kuhu on kuulunud ainukese liikmena algusest tänaseni.

Leidis töökoha Canadian Industrial Limited ekspluatatsiooni osakonnas, kus tegutses kui 1970 pensionile minekuni. Muretses endale kodu ja hakkas töö kõrval koondama korp. Sakala liikmeid ja organiseeris Sakala koondise Kanadas; oli mitmele sakslanusele käendajaks nende Kanadasse immigreerumisel. Olnud mitmel korral Peetri koguduse saadikuks praostkonna sinoditel ja kirikukongressil Stokholmis 1980. Kuulub praegu Kanada praostkonna nõukogu juhatusse abisekretärina. Oli Kanada Välisvõitluse Nõukogus valimiste peakomitee liikmeks ja teisel korral selle abiesimeheks. E. Kuuskne on abielus ja kahe lapse, Katrin Maria ja Enn Allan'i isa.

E. Kuuskne kuulub liikmena Toronto Eesti Seltsi, juristide ühingusse, Kanada Eesti ohvitseride Kogusse, Endiste Politseiametnike Kogusse. Jääb soovida palju õnne ja head tulevikku juubilarile.

E. A. K

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS

avatud esmaspäevast reedeni kella 9—3-ni

Telefonid: toimetus 444-4823
talitus 444-4832

KUULUTAMINE VABA EESTLASES

on tasuv ajalehe lahtaldase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad

üks toll ühel veerul $5.—
esikülgel $5.50

Kuulutusi võetakse vastu:

nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

tel. 444-4832

Väljaspool tööaega:

Leida Marley 223-0080
Postiaadress:
9 Parravano Ct.
Willowdale, Ont. M2R 3S8

Reportaazhireisilt kahes kääbusriigis (1)

Punaste kübarate päev Vatikanis

Kõik teed viivad teadagi Rooma, kuid San Marinosse, sinna Vahemere äärsele mäenõlvakule pääseb Ameerikast tulnu vaid mitmete ümberistumistega ja esimene peatus on temalgi Roomas. Nii saangi San Marinosse Rahvusvahelise P.E.N. Klubi konverentsile minekul enesele lisaülesande, mille taolist enam kui neljakümneaastases ajakirjanikupraksises varem pole olnud. Kas ma ei saadaks Ameerika Häälele Vatikanist reportaazhi uute kardinalide õnnistamise kohta? Mida tean aga mina kardinalidest või katoliiklusest üldse. Mida teab sellest valdkonnast meie kuulajaskondki Eestis, kelle hulgas ju katoliiklasi võib kas või vaid sõrmede abil ära loendada?

Ent üks ajakirjanik peab enamvähem kõigeks kuidagi võimeline olema ja ega see polegi mõeldud-ainult eestlastele. Saatku ma lisaks eestikeelsele veel ingliskeelne ülevaade, sest kindlasti tunnevad selle vastu huvi mitmed teised osakonnad. Kuid ka Eestis on huvi Vatikani toimingute vastu viimastel aastatel suurenenud, sest Johannes Paulus Teine on teistmoodi paavst. Kui Stalin olevat omal ajal pilke moega küsinud — kui mitu diviisi tol paavstil siis õige on, et temast üldse rääkida, siis tänapäeva võimud Kremlis sellist küsimust enam targu ei esita. Nad teavad väga hästi, et „poola paavst" omab kõigiti arvestatava moraalse sõjaväe. Selleks on miljonid katoliiklased raudeesriide taga ja millega nad seal suudavad toime tulla, näitab kujukalt hilisem ajalugu.

Nii siis viibki reportaazhireis mind ühe joonega kahte kääbusriiki, sest oma globaalsest tähtsusest hoolimata on Vatikan, plaanilt vaadatuna peaaegu kolmnurga moodustavate kontuuride vahel, saastunud Tiberi jõe sopis vaid 108 aakri või 0,44 ruutkilomeetri suurune ja ehkki Peetri väljakule koguneb mõnikord kuni 400.000 inimest, hoidub Vatikani päriselanike arv enam-vähem konstantselt tuhande piiridesse. Need on esmajoones vaimulikud, paljud neist nunnad ja mungad, nii et rahvaarv ei saaksi loomulikul viisil suureneda. Aga Vatikanil on oma lipp, observatoorium, klaasivabrik, kirjamargid, jõujaam ja isegi kasarmud paavsti umbes sajamehelisele shveitsi kaardiväelaste üksusele, kes oma renessansiaegsetes sinisekollase oraanzhitriibulistes mundrites, „relvadeks" ainult keskaegsed piigid, on rohkem traditsioonijätkajaiks kui millekski muuks.

Ja muidugi on Vatikanil ka oma ajaleht „L'Osservatore Romano" ning raadiojaam Radio Vaticana, mille paavst Pius XI asutas pisut enam kui 50 aastat tagasi ja mis lähetab nüüd saateid 30 tundi päevas, kolmekümne viies keeles. See on moodsaim ja võimsaim usuline saatejaam maailmas, opereerides seejuures suhteliselt väikeste kuludega, kuna usuinimestest toimetuseliikmed teevad oma tööd peamiselt andumusest, vaid minimaalse rahalise tasu eest. Ainult tehniline personal, kes ei kuulu Vatikani oma rahva hulka, saab palka kehtivate normide alusel, kuna nemad on ametiühinguliikmed. Meenub mu enda kauaaegne töö pagulasajalehe juures, kus sai samuti tehtud tööd enam-vähem „asjaarmastusest" ja toimetajal pidi tubli töölkäiv naine kõrval olema, et isiklikus majapidamises ots-otsaga välja tulla. Masinaladujad ja küljendajad olid ametiühingumeestena sootuks teistsuguses sissetulekugrupis.

„Jumala Hääleks" nimetavad mõned Vatikani raadiot, ehkki tegelikult aitaks „Paavsti Häälest" küllalt. Õhtupoolikul, millal ma seda külastan, ei ole aga raadiohoones üldse mingeid tugevamaid hääli kuulda. Koridorid, stuudiod, toimetseruumid meenutavad teataval määral miniatüüri Washingtoni Ameerika Hääle hiigellabürindist, kuid vastandina ameerikalikule tõtlemisele, poolnärvilisele, viimsel minutil enne mikrofoni ette minekut veel käsikirjalugemist harjutamisele, valitseb siin vaikus nagu kirikus, ehkki leedukeelne saade on parajasti eetrisse minemas ja kuskil teises ruumis viimistleb ka lätlasest toimetaja oma peatset lõikitust. Eestikeelseid saateid ei ole olnud enam sellest ajast peale, millal praegu Torontos ülikooliprofessorina töötav Vello Salo need kuuekümnendatel aastatel katkestas.

„Need saated võiksid toimuda praegugi", oli Salo mulle ütelnud kui enne äralendu temaga telefoni teel kõnelesin. „Aga küllap pole leitud tegijat. See on nii õelda auamet, tasu ei ole üldse mainimisväärne".

Vanad saatekavad näitavad, et Salo tegi saadete juures elavat ning mitmekülgset tööd, tutvustades muu hulgas ka Marie Underi loomingut poetessi kaheksakümnenda sünnipäeva puhul.

Kohtan mitmeid vaimulik-toimetajaid, kes on lahkelt valmis seletusi andma, ebatoimetuslikult korrastatud ruume tutvustama niipalju kui keelepiirid seda võimaldavad. Üks nendest on slovakk, raadiojaama muusika-ala korraldaja. Mõningad aastad tagasi olnud ta väljapaistev tenor Milaano Scala ooperis, teenides suuri sissetulekuid. Nüüd teeb ta siin oma, avalikkusele märkamatut tööd vaid elatiskulude eest. Mis oli selle muutuse põhjuseks? Usuline kutsumus või lauljavõimete allakäik, nii nagu see koos aastatega ikka kaldub juhtuma? Küllap ehk mõlemate kombinatsioonist, oletan, sest mees ise sellest ei kõnele, kuulsin seda alles hiljem ühelt tema kaaslaselt.

Vatikani raadio, samuti nagu paavstiriigi ajaleht, asetab erilist rõhku täpsusele, allikate kontrollitusele. Igasugune võistluse moment, vähimgi sensatsiooni otsimine on siin tundmatud mõisted. See teeb sisu paratamatult võrdlemisi igavaks, kuid lisab kuhjaga usaldusväärsust ning kaalu. Küllap toimub paavstiriigi kulisside taga nii mõndagi, mis kunagi ei pääse eetrisse ega ajaleheveergudele. Vatikan eitab kõiki kuuldusi, millel pisutki erutushõngu juures.

Peatselt aga satun jälle „normaalse" ajakirjanduse juurde ühenduses kardinalide ülendamisega, mis esmakordselt ajaloos toimub „vabaõhuetendusena" — Peetri Väljakul. Uusi kardinale on 28, nende hulgas üks slovakk, üks USA-s elunev ukrainlane ja kaks poola vaimulikku. Poolast on seks puhuks kohale saabunud umbes 800 inimest eesotsas kirikupea kardinal Josef Glempiga. Muidugi ei saanud see sealsetele võimudele kuigi meelepärane olla, aga eks see ole jällegi näiteks poolakast paavsti „diviiside" tugevusest. Pealtvaatajaid koguneb paarikümne tuhande ümber, mis muidugi moodustab vaid tagasihoidliku laigu Peetri kiriku esises tohutuses. Vaatan tseremoonia algust ajakirjanikele määratud tribüüniosast, kuid taandun mõne aja pärast pressiruumi mõnusasse jahedusse Sala Stampas, kus sedasama edastab suure-ekraaniline värvusteleviisor. Sellelt võib palju üksikasjalisemalt jälgida vastsete kirikuvürstide reageeringute nüanse kui paavst neile esmalt punased baretid ja siis samavärvilised kardinalikübarad pähe asetab. Ja siin, mitte väljas tribüünil, on ka need ajakirjanikud, kes peavad kõige kiiremini sellest „punaste kübarate päevast" lugejaskonnale ülevaate andma. Neil pole mahti, ega võibolla erilist huvigi ka televiisorit vaadata, vaid nad istuvad oma väikeste laudade taga ja ragistavad kirjutusmasinatega reportaazhi nii kiiresti kui võimalik. Paavstil on kõne alles poole peal kui lehemehed oma manuskriptidele punktid lõppu panevad ja telefonid haaravad, et valminut kohe toimetusse edastada. Samal õhtul võib itaallane lugeda sündmusest kõigi pisiasjadeni. Nood veteran-reporterid juba tunnevad viimsete detailideni Peetri Väljaku topograafiat, teavad, milline on paavsti näoilme pühalikul toimingul, millise kraadi all kardinalid kummarduvad kui kirikupea neile põsemusu annab. Sõnavõttude tekstid ja kardinalide elulookirjeldused on neile juba ette pressibüroost kätte antud. Ja lugeja võib vaid imestada — küll on nendel ajakirjanikel ikka terav silm, miski ei jää neile märkamatuks...

Järgmisel hommikul olen jälle Peetri Väljakul tagasi. Töölised lammutavad pealtvaatajate tribüüni, viinapoed otse kiriku naabruses on varajasest tunnist hoolimata juba avatud ja ka usuliste meenete müüjad tõmbavad raginal lahti oma kaupluste metalseid kaitsevõresid. Kohas, kus mingil põhjendamatul põhjusel ootaksin pigem viirukilõhna, lehkab pisut hobusesõnnikust. See tuleb voorimeeste reast, kes ootavad turistidest kliente.

Koondan igaks juhuks kõik oma dokumendid põuetaskusse, sest olen kuulnud, et Peetri Väljak, kus vaatepildi võimsus ja aukartuse hardus nii mõnegi turisti argielu unustama sunnivad, on rooma taskuvaraste eelistatud jahialaks. Siin pidavat nad isegi tedretähed su käeseljalt ära näppama, randmekellast rääkimata kui küllalt ette ei vaata. Siis hakkab päris ootamatult vihma tibama ja ma tüürin taksode seisukoha poole. Seal pole aga neid ühtki ootamas. Järsku aeglustab sõitu üks must limusiin ja peatub mu kõrval, ehkki see pole mingi takso, ega sellest väljaastuv päris härrasmehe vurhvi mees ka taksojuht.

„Kuhu soovite sõita?"

„Hotell Julio Cesare", ütlen kindlasti valede rõhkudega, kuid mees mõistab mind ja sõnab:

„20 dollarit."

„Mis? Sinna pole ju täit kilomeetritki."

Tegelane kehitab õlgu, vaatab taevast, kuid jääb ikka ootavalt seisma. Vihmapiisad muutuvad tihedamaks.

„10 dollarit", teen omapoolse ettepaneku, ehkki ka see oleks viiekordne hind.

Limusiinimees raputab pead. See on aga hiliskevadine hoovihm, mis hakkab nagu harvemaks jääma.

„Astuge sisse, olgu siis pealegi kümme", nõustub ta viivu pärast.

Samas on aga päike pilve varjust väljas ja mul pole enam mingit kavatsust hotelli tagasi minna, sest järgmisel hommikul pean sõitma edasi San Marinosse ja Vatikanis on veel nii palju vaatamata.

ILMAR KÜLVET

(Järgneb)

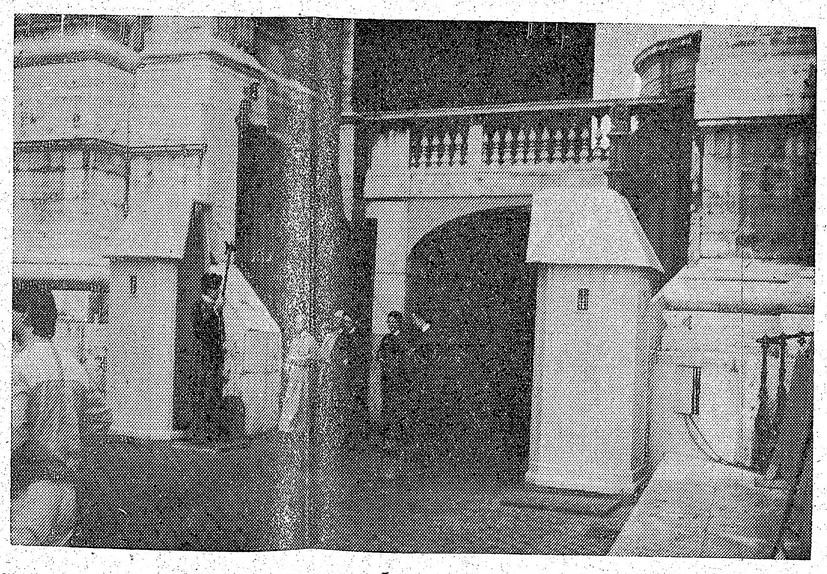

Sissekäik paavstiriigi sise-pühamusse Peetri väljakul, kust antakse juhendeid sadadele miljonitele rooma-katoliiklastele üle kogu maailma. Tunnimeheks on üks kaardiväelastest triibulises rüüs, mille olevat Michelangelo isiklikult kavandanud. Selle kandja, samuti nagu tema sadakond kaaslast, pärineb traditsiooni kohaselt mingist Shveitsi tuntud katoliiklikust perekonnast.

(Autori foto)

Vancouveri Eesti Täienduskooli lõpetajad 1985. a. Pildil vasakult Kaili Tanner, Melania Taylor, Tiina Jääger ja Krista Kuusk.

Jakob Westholm ja tema kool

Per aspera ad astra I. Jakob Westholm ja tema kool 1907—1937. Westholmlaste Koondis, Toronto 1985. 176 lk.

Meie ühiskonnas on silmnähtavaks saanud ühe sugupõlve töö ja tegevuse jäädvustamine eriväljaannetena, mida väiksed, kuid otse fanaatilise kohusetundega mehed on omale südameasjaks teinud. Üheks on kunagiste koolide ülevaateteosed. Sest poliitiliste muudatuste tõttu kaotasid need oma aastakümnete jooksul saanud ilme, hoopis enam veel eesmärgi. Mitme eelkäija järel käib sama rada ka Westholmlaste Koondis Torontos.

Nende tööplaan on siiski erinev. Kunagisele koolile pühendatakse kaks raamatut. Üheks on koguteos, mis anti välja kooli 30-ndal aastapäeval (Tallinn 1937). Teise osa koostavad praegused vilistlased, liites ülejäänud aastakümned, õigemini mälestused kooli iseseisvuseaja viimaseist aastaist. Tõenäoliselt on see ülesanne selletõttu hõlbus, et esimene osa on nii heaks eeskujuks ja aluseks, kuhu uus osa tuleb loodetavasti samaväärsena ehitada.

Aastatetaguse raamatu lugemisel on üllatav selle raamatu keeleline tänapäevane värskus, vaid üksikud sõnad on aegunud või saanud uue normi. See näitab, et juba sel ajal oli eesti keelel neid mõisteid, mille nüüdsel kasutamisel seda „vene" omaduseks peetakse.

Uustrükis on raamatule uue eessõna kirjutanud 9. lennu vilistlane Endel Toiger, põhjendades neid vajadusi, mis esimese osa uustrüki ja teoksil oleva teise osa loomisele on viinud. Uustrükk anti välja endise direktori Jakob Westholmi 50-ndal surma-aastal, teine osa peaks ilmuma kooli 80-ndal aastal 1987. Praegu elavail Westholmi kooli kasvandikel on sügav tänutunne koolist saadud hariduse ja kasvatuse eest, mistõttu tunnevad moraalset kohustust kooli nime säilitamiseks siin, kuna kodumaal pole see võimalik. Pealegi on siin isegi väike kontinuiteedi vihje: J. Westholm külastas kunagi Põhja-Ameerikat ja siis ka Torontot, imetledes siin nii tavalist oravat. Kas võinuks ta arvata, et samas linnas ta kunagised õpilased „oravliku" agarusega jäädvustavad ta kooli tegevuse ja temagi koha eesti hariduslike õppeasutuste hulgas?

Esimene osa jaguneb kaheks, ühes on kooli 30-aastane ajalugu, mis erinevate võimude all (tsaari, saksa okupatsioon, vene revolutsioon ja Eesti Vabariik) on kooli igati väliselt vorminud, kuid sisuliselt on jäänud imetletavalt ühtseks ja terviklikuks kooli looja J. Westholmi püüdluste ja eesmärkide taotlusel. See on peatükk eesti haridusloost ja väga huvitav selletõttu, et see on erakool nagu tekkisid teisedki sellesarnased rahvuslike püüdluste teenimisel ja pidid pingeliste sammudega võõra võimu all oma haridusteed rajama.

Selle kõrval on palju tähelepanu antud J. Westholmile, tema elule ja tööle kaasaegsete järelehüüdlike kirjutistena. Paraku on sellistes kirjutistes alati kordumine vältimatu, kuid eesti kultuuriloo üldtuntud autoreilt on need igatüks siiski eriaspekti avavad.

Teises osas G. Ney kirjutab pikemas ülevaates J. Westholmi gümnaasiumi arenemiskäigust, on antud õpetajate, lõpetajate ja viimase aasta õpilaste nimestikud, mis näitab kuivõrd palju üldtuntud kultuuriisiksusi on kool andnud ja andnuks veelgi enam, kui rahuaastad saanuks jätkuda.

Westholmlaste algatus oma kooli nime jäädvustada on toonud unustusest esile 1937. a. ilmunud raamatu. Loodetavasti tuuakse unustusest esile ka praeguste westholmlaste mälestused oma koolist.

Tähemotiivilise kaanepildi on kujundanud Nikolai Virro.

Hannes Oja

Preemiad N. Liidu teadlastele

MOSKVA (Reuter) — Mihhail Gorbatshovi korraldusel rakendatakse N. Liidus peatselt uus preemiate süsteem, et ergutada teadlasi saavutama paremaid tagajärgi tehnoloogia arendamisel. Teadlased, tehnikud ja insenerid võivad saada kuni 50 protsenti lisatasu oma palgast, kui nad leiutavad uusi mooduseid tööstuse moderniseerimiseks.

ARSTID

DR. S. BROGOWSKI
OPTOMETRIST (OPTIK)
Tel. 531-4251
412 RONCESVALLES AVE.
AT HOWARD PARK

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 13. augustil 1985 — Tuesday, August 13, 1985

Kellele kuulub Kanada arktika?

Kanada peaministri Brian Mulroney valitsuse poliitika on põhjustanud arusaamatust, kellele tõeliselt 15 aastat Kanada omaks olnud arktika piirkond kuulub, kui USA jäälõhkuja „Polar Sea" sõidab läbi Northwest Passage'i ilma Kanadalt luba küsimata, ütles endine liberaalide valitsuse minister ja praegune opositsiooni välisasjade kriitik Jean Chretien Young Liberals of Canada koosviibimisel Montrealis.

Chretien hoiatas samas Washingtoni, et parim viis hoida venelasi sealt eemal on see piirkond jätta ainult Kanadale, selle asemel et seda teha internatsionaalseks veeteeks, nagu USA ütleb selle olevat, millega see oleks avatud kõigi riikide laevadele. Laeval on kolm kanada vaatlejat, kes ainul informeerivad Ottawat sõidust.

Euroopa Ühisturumaad toetavad Nikaraaguat

BRÜSSEL — Euroopa Ühisturumaad annavad abi Nikaraaguale vältimaks USA kaubandusembargo poolt põhjustatud raskusi. Ühisturu president Jacques Delorsi üteluse kohaselt on kaubandusembargo vastuolus Euroopa Ühisturumaade majanduspoliitikaga. Ühistururiigid aitavad Nikaraaguat, finantseerides 1,6 miljoni dollariga viljaladude laiendusprojekti ja eksportvõimaluste suurendamist.

Sigarettide müük USA's langeb

Washington (AP) — vaatamata intensiivistunud reklaamile on sigarettide müük USA-s pidevalt alanenud alates 1981. aastast. Keskvalitsuse andmeil langes müüdud sigarettide arv 636 miljardilt 1981. aastal 632 miljadile 1982. aastal — 1983. aastal müüdi 584 miljardit sigaretti. Samal ajal on tubaka-firmade reklaamikulud tõusnud 2,7 miljardile dollarile võrreldes 1,5 miljardi dollariga 1981. aastal.

Vaikse ookeani lõunaosa tuumarelvade vabaks tsooniks

RAROTONGA, Cook Islands — Vaikse ookeani 13 lõuna-riiki kohtusid Hiroshima pommitamise 40. aastapäeval, deklareerisid suure piirkonna tuumarelvade vabaks tsooniks. Tsoon ulatub Austraalia India ookeanist läänes Ladina-Ameerika rannikuni idas ja Kiribatist põhja pool ekvaatorit lõunasse 60. laiusekraadini. Riigid nõustusid, et ükski neist ei luba oma territooriumeile ühtki liiki tuumaenergiat kasutavat vahendit. Peakõnelejaks oli Uus-Meremaa peaminister David Lange, kelle valitsus hiljuti keeldus lubamast USA sõjalaeva oma sadamasse, kuna sel olid pardal tuumarelvad.

wintario

8. augustil peetud Wintario loterii loosimisel langes peavõit $200.000 piletile nr. A563043, $100.000 võitsid piletid — C447075, C294252, C899134, $10.000 — 676732, 497578, $1000 — 59785, $100 — 8956, $50 — segijärjekorras numbrid 109211, $10 — 572, tasuta piletiraamat — 29 ja nädala müstiline preemiavõit $10.000 — 308235.

KAI KÄÄRID

MAALID MÜÜGIL suures valikus. Helistage ette 225-5595.

390 Princess Ave., Willowdale

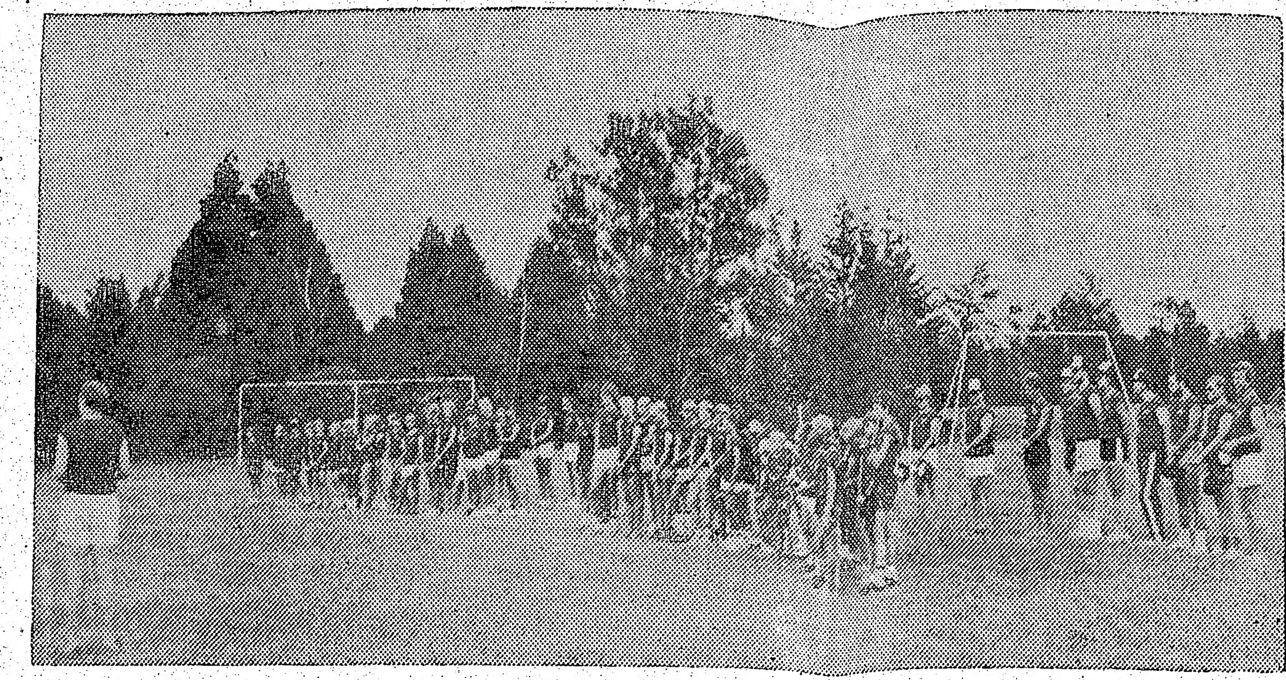

Esimese eesti noorte spordilaagri Sportlaager 1985 juhataja Jaan Schaer avamas laagrit ülesrivistatud osavõtjate ees. Foto: J. Säägi

Jõekääru hoogne spordifegevus

Jõekäärul avati esimene eesti noorte sportlaager laupäeval, 3. augustil. Laagrist võtsid osa 63 eesti noort, 7—17 aastased. Kohe pärast laagri avamist algas sporditegevus suure hooga ja käis peatumatult nädal aega.

Esimesel päeval tehti füüsiline test võimete määramiseks. Iga noor pidi tegema üheksa erinevat harjutust, nende hulgas 50 m jooks, kaugushüpe ja kägaristumine. Testi tulemused olid üldiselt väga head: eesti noored on heas vormis!

Esimesel päeval näidati noortele kuidas kasutada terviserada. Rada valmistati nädal enne laagri algust ja nüüd on eestikeelsed sildid ka olemas. Noored tegid võimlemisharjutusi ja õppisid samal ajal uusi eestikeelseid sõnu. Tänu dr. Jaan Roosile, Annely Rigale, Heino Jõele ja Ermo Kulmarile, kes olid siltide juhised tõlkinud eesti keelde.

Pühapäeva hommikul alustati täieliku programmiga. Tüüpiline laagri päev algas äratusega kell 7. Hommikuvõimlemiseks oli terviseraja läbi jooksmine või aeroobiks Monika Kassi ja Katrin Kütti juhatusel. Lippude heiskamine toimus kel 8.30, millele järgnes hommikueine.

Igal hommikul, vanem grupp, 13—17-aastased, õppisid 3 tundi võrkpalli. Võrkpalli instruktorid olid Tiit Romet, Erik Luiker ja Derek Pallandi. Nooremad grupid, 7—9-aastased ja 10—12-aastased õppisid tennist ja jalgpalli või kergejõustikku. Tenniseinstruktor oli Ann Tamm, abiinstruktorid Toomas Saar, Katrin Kütti, Regina Heinar, Elmar Potsepp ja Jaan Laaniste. Jalgpalli õpetasid Ilmar Kaljurand, Mart Lepik, Uno Jaason ja Jaan Schaer. Kergejõustikuinstruktorid olid dr. J. Roos, Robert Vessmann, Hillar Sõrra ja Peeter Sõrra.

Enne lõunat oli vabaujumine. Lõuna oli kell 1.00 päeval, millele järgnes lühikene puhkeaeg. Sporditegevus jätkus kell 2.30-ni p.l. Siis 13—17-aastased õppisid tennist. Need, kes olid huvitatud kergejõustikust võisid saada juhiseid individuaalseks treeninguks. Kõik noored õppisid dr. J. Roosi käest; kes on Kanada Masterite meeskonnas saavutanud medaleid rahvusvahelistel võistlustel. Õhtupoolikul, nooremad lapsed õppisid võrkpalli. Enne õhtusööki oli veel kord ujumine. Vetelpäästjaid M.Kass ja Lee Metsalo korraldasid vee-spordimänu veepolot, vahelduseks vabaujumisele.

Peale õhtueinet jätkusid spordimängud. Tavaliselt nooremad lapsed eelistasid jalgpalli või mõnda teist pallimängu; vanemaid lapsi haaras eriti võrkpall. Need, kes tahtsid ikka veel higistada peale mängu lõppu, võisid seda saunas, mida hr. Tamm oli parajasti kuumaks kütnud.

Enne magamaminekut näidati noorematele lastele spordifilme, meelelahustuseks Walt Disney ja teisi filme. Pühapäeva õhtul pakkus nalja videoteip spordilaagri tegevusest, mida Tõnu Orav oli teinud esimestel päevadel. Rohket naeru oli kuulda, kui lapsed nägid filmis iseendid, aga kõige suuremat apalausi tekitas Raivo Remmel terviserajal võimlemas, kui seda vaadati kiirendatud filmil.

Vanemale grupile oli õhtune tegevus õpetlik, kuid sealjuures huvitav ja vaheldusrikas. Esimesel õhtul olid filmid olümpiamängudest. Järgneval õhtul Malle Jürima kõneles teemal „Narkootika ja sport" ja näitas sellest filme. Mitmel õhtul T. Roomet näitas noortele motiveerivaid filme võrkpalli tehnikast ja ühel õhtul T. Ruutopõld pidas loengu samal teemal. Viimasel õhtul oli tants tervele laagrile.

Noored leidsid, et õhtuks nad olid parajasti väsinud. Instruktoritel pole olnud üldse porbleeme noori saada õigeaegselt magama: Heameelega mindi voodi määratud kellaajal ja hetk hiljem oli täielik vaikus. Samuti ootasid instruktorid öörahu ja und, mida nad olid kindlasti ära teeninud. Kuid enne oli lühikene juhtkonna koosolek, kus tehti aruannet päeva kohta ja arutati küsimusi, mis olid päeva jooksul esile tekkinud. Laagri juhid Jaan Schaer ja Valdeko Novek pidasid silma laagri korra peal. Programmi juht Tiit Romet oli vastutav tegevuskava ladusa teostamise eest.

Juba esimestel laagripäevadel oli kuulda noorte käest positiivseid kommentaare. Paistis, et programm oli neile huvitav, kuid küllaltki nõudlik. Esialgu oli mõnelgil lapsel lihased kanged, kuid näis, et tahe ja püüe püsisid. Nädala keskel märkasid noored, et keha paindumine oli juba kergem ja jõudu rohkem. See näitas, kui kiiresti noor keha muutub tugevamaks pideva füüsilise tegevusega.

Noored õppisid ka tundma kui tähtis on distsipliin ja meelekindlus spordivõimete arendamiseks. Igal alal, et saavutada põhioskusi, tuleb korduvalt teha mitmesuguseid harjutusi ja drille. Tänu instruktorite osavusele, need harjutused olid iseenesest huvitavad ja nende kordamine ei muutunud noortele igavaks. Instruktorid panid tähele, et noortel paraneb kõikidel aladel mänguoskus harukordselt kiiresti. Eks see olene heast õpetusest ning noorte entusiasmist!

Laager lõppes laupäeval, 10. augustil. Noored kavatsevad juba tulla tuleval aastal tagasi sportlaagrisse. See tähendab et Soprtlaager'85 oli hästi õnnestunud!

Malle Jürima

Kaljuvaldlased kokkutulekul

Umbes 30 aastat tagasi avastas eesti kalameeste grupp Honey Harbour'ist põhja pool 30 000 saare rägastikus sildid: „Rocky Acres for Sale". Sinna tekkiski nime eestipärastamisel „Kaljuvalla". Pidevalt suurenenud suvilate arvu kõrval on olemas ka nn. „eskaader", milline eriti viimaste aastate jooksul on kujunenud igati väärikaks.

Seekordne kokkutulek algas pühapäeval, 4. augustil pärastlõunal, kui eskaader üksteise küilvees liikus rivikorras saarel asuvasse Cognashene Community vabaõhukirikusse. Kivise pinna taga mets ja kantsel kokku pandud maakividest.

Jumalateenistusel õp. Udo Petersoo tõstis esile südamelähedase inimese ja looduse vahekorra koos Looja tunnetusega. Inimene tunnetab looduses kõrgemat võimu vee ja päikese säras, öises kuuvalguses, metsade salapärases kohinas ja lainete võimsas mühinas, kui see ka paisub rajuks pikselöökide valgusel. Meie esivanemad käisid vabas looduses, pühas hiies Loojat tunnustamas.

Leinaseisakuga ja leinaviisiga orelilt mälestati nelja aastate jooksul igavikku lahkunud „kaljuvaldlast" Jaan Eierit, Tiit Mäesalu, Erik Häält ja Leo Kondorit, kes olid varasemate asunike hulgast. Jumalateenistus lõppes koraaliga „Õnnista ja hoia", orelil saatis Uno Kook.

„Hiiest" eskaader lahkus jälle rivikorras, õpetaja oma paadiga eesotsas, kodulahte, mille järele koguneti Ervin ja Tiiu Hopp'ide suvila maa-alale, kus rannas lehvis sini-must-valge lipp. Ka eskaadri paadid olid kõik ehitud valgete vimplitega, milledel vertikaalriibulised rahvusvärvid. Need valmistas ja kinkis eskaadrile Linda Kook.

Hopp'ide juures toimus ühine eine ja ka jalakeerutus. Selgus et osavõtjate hulgas oli kaks isikut kaugelt Austraaliast. Hiljem austas osa mehi ka saunakultuuri. Päeva jooksul oli teadustajaks Jaan Vares.

Kokkutuleku korraldamine oli mitme perekonna kätes. Need olid Vares, Kook, Sõmermaa, Hopp ja Meier. Paatide eskaader koosnes 17-st paadist umbes 70 osavõtjaga, kes paraadist, „hiiest" ja hilisemast koosviibimistest viisid kaasa parimad muljed õnnestunud suvepäevast, milleks taevataat ilusa ilmaga mõjuvalt kaasa aitas.

Sakslastele ei meeldi Tähtede Sõja plaan

BONN — Grupp lääne-saksa teadlasi ja tuntuid tegelasi alustasid kampaaniaga USA Tähtede Sõja kaitseprogrammi vastu Hiroshima pommitamise 40. aastapäeval. Grupp mõistis Tähtede Sõja programmi ohtlikuks, mitte rakendatavaks ja hiiglaslikuks materjalide kulutamiseks, mida saaks paremini kasutada tsiviilsektoris.

N. Liit andis loa tuumajõujaamade külastamiseks

WASHINGTON — N. Liit astus „tähtsa sammu" ja otsustas lubada internatsionaalseil inspektoreil külastada oma kahte tuumaenergia jõujaama. Aga USA ametivõimud märkisid, et enamus N. Liidu reaktoreid, kaasaarvatud sõjalised tuumaenergia jaamad jäävad suletuks International Atomic Energy Agency (IAEA) inspektsioonile.

Augustikuu VÄLJAMÜÜK

SÄÄSTKE 20%–35%

Kasutage augustikuu säästuvõimalusi esmaklassiliste kasukate ostmisel. Meie väljamüük on üldine ja kehtib ka uute sügismodellide osas. Tulge meie jahedasse ärisse ja valige endale uus kasukas või mõni muu karusnahkese kiirustamata — ja tõesti säästke.

- 10% sissemaks kuni sügiseni
- Tasuta monogramm
- Tasuta külmutusruumis hoidmine.

Kui te ei tunne karusnahku, tundke oma köösnerit.

FURS by FINN

Master Furriers since 1960

191 Eglinton Ave. E. – 488-1701
Just West of Mt. Pleasant Rd.

Open daily to 6 —
Thurs to 7 — Sat to 5

Lastesuvekodus langetati lipud

Neljanädalane noorte suvelaager Jõekäärul lõppes teenetemärkide ja auhindade jagamisega

Laupäeval, 3. augustil lõpetas Jõekääru Eesti Lastesuvekodu tänavuse tegevuse. Lipud langetati „Hoia, Jumal, Eestit" laulmisega.

Peale lippude langetamist siirdusid suvekodu noored, personal ja külalised peamaja juurde, kus võeti istet põlispuude kroonide alla, mis varjasid kõrvetava päikesepaiste eest.

Siin pöördus suvekodu juhataja dr. Kersti Linask lühikese sõnavõtuga noorte poole,

tõstes esile suvekodu tähtsust ja siin tehtavat kasvatuslikku ja rahvuslikku tööd.

Sõnavõtu lõpul ta tänas noori, kasvatajaid, köögipersonali ja kõiki häid töösse suhtujaid ning soovis noortele head kooliaega ja jällenägemist tuleval aastal.

Toronto Eesti Naisseltsi esinaine Heljo Novek ütles oma sõnavõtus noortele ja personalile, et oleme lõpetamas meie 32. suve Jõekäärul. Paljud on siin veetnud ilusa suve mängides ja lauldes. T.E.N.S. juhatus koos paljude abilistega on aga palju tööd teinud ning probleeme lahendanud, et suvekodu käigus hoida. Korraldajail on hea meel, et saate tervetena koju minna. Ees on veel kuu aega suvepuhkust kas kodus või mujal veetmiseks. Ta tänas Toronto Eesti Naisseltsi juhatuse nimel kõiki töötegijaid ja vaevanägijaid ning lootis, et tuleval aastal jätkub neil jälle jõudu ja tahet Jõekääru Lastesuvekodu korraldamisel abiks olla.

T. E. Naisseltsi poolt andis ta kaasa lihtsad mälestusesemed 1985. a. suvest, kutsudes asjaosalised nimepidi rahva ette. Kersti Linask, Maaja Matsoo, Marje Luik, Henny Aruja, Erik Luiker, Peeter Puhvel, Toomas Saar, Tiia Pihl, Lee Metsalo, Linda Varve, Pia Metsala, Desiree Medri, Silvi Matsoo, Monika Kask, Maimu Nõmmik, Endel Ruberg, Martin Tamm, Helmi Hõbelaid, Hele Evert, Aili Rebane, Leiki Uukkivi ja Johannes Säägi võtsid vastu

E. Rubergi poolt kavandatud ning tema ja abiliste poolt valmistatud mälestuseseme Eesti lipu värvidega alusele kleebitud nahast kilbikese, mille all kuldtähtedega tekst „Kaunistagem Eesti Kojad — Jõekääru 1985. a."

Märkide jagamisel kiideti ja aplodeeriti Jõekääru pereemadele, erilise tänu osaliseks sai aga peaperenaine Helmi Hõbelaid, kellele T. E. Naisseltsi sekretär Evi Jaaguste andis kimbu lilli ja karbikese shokolaadi.

Järgnes kasvandikele auhindade väljajagamine, uhkeid auhindu, medaleid, diplomeid ja kiituskirju said

eeskujulikud eesti keele tarvitajad, paremad Kalevipoja tundjad, paremad laskurid ja ujujad.

Auhindade väljajagamise järel seisis E. Ruberg kahe kasvandiku vahel Jõekääru lipu all ja pidas lõpupalve, et Jumal kaitseks meid ja meie kodumaad. Ta soovitas, et noored igal õhtul oma vanemate ja kodumaa eesti paluksid, et Jumal oleks abiks hoidma ja kaitsma seda maailma kaunimat keelt — eesti keelt. Ja lõpetas palvega, et „Jumal hoiaks Eestit!"

Palve lõpul langetati Jõekääru lipp Jõekääru hümni saatel.

Nagu noorte meeleolust paistis olid kõik suvekodust vaimustatud,

eriti aga USA-st tulnud ja lahkumine täitis mõnegi kahjutundega, et pisarad nõrgusid palgele.

Looja oli andnud ilusaid päikesepaistelisi ning sooje päevi ja tähtedest säravaid jahendaid öid.

J. S-gi

Sündmuste kalender

- 17.—24. augustini Metsaülikool '85.
- 24., 25. augustil Põhja-Ameerika Eesti Sõjameeste Suvepäevad Seedriorul.